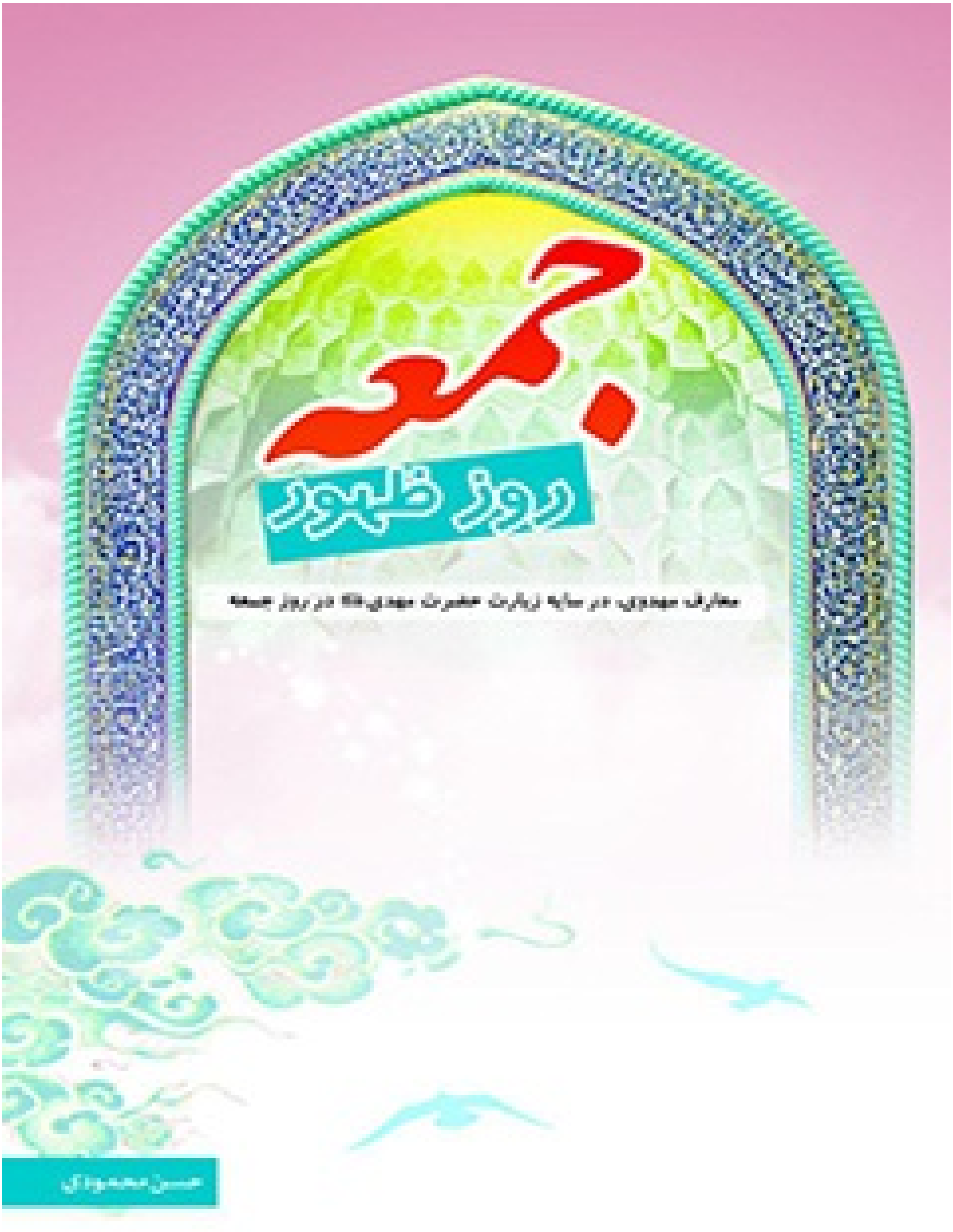

جمعه
روز ظهور
معارف مهدوی در سایه زیارت حضرت مهدی(عج) در روز جمعه

بسم الله الرحمن الرحیم

جمعه روز ظهور : معارف مهدوی،در سایه زیارت حضرت مهدی علیه السلام در روز جمعه

نویسنده:

حسن محمودی

ناشر چاپی:

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (علیه السلام)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

جمعه روز ظهور : معارف مهدوی،در سایه زیارت حضرت مهدی علیه السلام در روز جمعه

مشخصات کتاب

سرشناسه:محمودی، حسن، ۱۳۵۶ -

عنوان قراردادی:زیارتنامه امام زمان (عج). فارسی - عربی. شرح

عنوان و نام پدیدآور:جمعه روز ظهور : معارف مهدوی،در سایه زیارت حضرت مهدی علیه السلام در روز جمعه/ نویسنده حسن محمودی.

مشخصات نشر:قم: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(عج)، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری:۹۵ ص.؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س م.

شابک:۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۰-۵۲-۱

وضعیت فهرست نویسی:فیپا

یادداشت:کتابنامه:ص.[۹۳]-۹۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر:معارف مهدوی،در سایه زیارت حضرت مهدی علیه السلام در روز جمعه.

موضوع:محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق -

موضوع:مهدویت -- انتظار

موضوع:جمعه -- احادیث

شناسه افزوده:بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)

رده بندی کنگره:BP۲۲۴/م۳ج۸ ۱۳۹۳

رده بندی دیویی:۲۹۷/۴۶۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۰۹۵۹۲

ص: ۱

اشاره

جمعه روز ظهور

معارف مهدوی، در سایه زیارت حضرت مهدی علیه السلام در روز جمعه

نویسنده: حسن محمودی

ص: ۲

جمعه روز ظهور

مؤلف: حسن محمودی

ناشر: انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(عج)

طراح جلد و صفحه آرا: مسعود سلیمانی

نوبت چاپ: اول/ زمستان ۱۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۰-۵۲-۱

شمارگان: هزار نسخه

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

* قم: انتشارات بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(عج) / خیابان شهدا/ کوچه آمار(۲۲)/ بن بست شهید علیان/ پ: ۲۶/ همراه: ۰۹۱۰۹۶۷۸۹۱۱/ تلفن: ۳۷۷۴۹۵۶۵ و ۳۷۷۳۷۸۰۱(داخلی ۱۱۷و۱۱۶)/۳۷۸۴۱۱۳۰ (فروش)/ ۳۷۸۴۱۱۳۱ (مدیریت)/ فاکس:۳۷۷۳۷۱۶۰ و ۳۷۷۴۴۲۷۳

* تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(عج)/ تلفن: ۸۸۹۵۹۰۴۹/ فاکس: ۸۸۹۸۱۳۸۹/ ص.پ:۳۵۵-۱۵۶۵۵

m www.mahdi۳۱۳.com

m www.mahdaviat.ir

m info@mahdaviat.ir

m Entesharatbonyad@chmail.ir

بسم الله الرحمن الرحیم

السَّلامُ عَلَیْکَ یَا حُجَّهَ اللَّهِ فِی أَرْضِهِ السَّلامُ عَلَیْکَ یَا عَیْنَ اللَّهِ فِی خَلْقِهِ السَّلامُ عَلَیْکَ یَا نُورَ اللَّهِ الَّذِی یَهْتَدِی بِهِ الْمُهْتَدُونَ وَ یُفَرَّجُ بِهِ عَنِ الْمُؤْمِنِینَ السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْمُهَذَّبُ الْخَائِفُ السَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْوَلِیُّ النَّاصِحُ السَّلامُ عَلَیْکَ یَا سَفِینَهَ النَّجَاهِ السَّلامُ عَلَیْکَ یَا عَیْنَ الْحَیَاهِ السَّلامُ عَلَیْکَ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکَ وَ عَلَی آلِ بَیْتِکَ الطَّیِّبِینَ الطَّاهِرِینَ السَّلامُ عَلَیْکَ عَجَّلَ اللَّهُ لَکَ مَا وَعَدَکَ مِنَ النَّصْرِ وَ ظُهُورِ الْأَمْرِ السَّلامُ عَلَیْکَ یَا مَوْلایَ أَنَا مَوْلاکَ عَارِفٌ بِأُولاکَ وَ أُخْرَاکَ أَتَقَرَّبُ إِلَی اللَّهِ تَعَالَی بِکَ وَ بِآلِ بَیْتِکَ وَ أَنْتَظِرُ ظُهُورَکَ وَ ظُهُورَ الْحَقِّ عَلَی یَدَیْکَ، وَ أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ یُصَلِّیَ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ یَجْعَلَنِی مِنَ الْمُنْتَظِرِینَ لَکَ وَ التَّابِعِینَ وَ النَّاصِرِینَ لَکَ عَلَی أَعْدَائِکَ وَ الْمُسْتَشْهَدِینَ بَیْنَ یَدَیْکَ فِی جُمْلَهِ أَوْلِیَائِکَ یَا مَوْلایَ یَا صَاحِبَ الزَّمَانِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَیْکَ وَ عَلَی آلِ بَیْتِکَ هَذَا یَوْمُ الْجُمُعَهِ وَ هُوَ یَوْمُکَ الْمُتَوَقَّعُ فِیهِ ظُهُورُکَ وَ الْفَرَجُ فِیهِ لِلْمُؤْمِنِینَ عَلَی یَدَیْکَ وَ قَتْلُ الْکَافِرِینَ بِسَیْفِکَ وَ أَنَا یَا مَوْلایَ فِیهِ ضَیْفُکَ وَ جَارُکَ وَ أَنْتَ یَا مَوْلایَ کَرِیمٌ مِنْ أَوْلادِ الْکِرَامِ وَ مَأْمُورٌ بِالضِّیَافَهِ وَ الْإِجَارَهِ فَأَضِفْنِی وَ أَجِرْنِی صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَیْکَ وَ عَلَی أَهْلِ بَیْتِکَ الطَّاهِرِینَ.

سیّد بن طاووس فرموده:من پس از این زیارت به این شعر تمثل می جویم و به آن حضرت اشاره نموده، می گویم:

نَزِیلُکَ حَیْثُ مَا اتَّجَهَتْ رِکَابِی وَ ضَیْفُکَ حَیْثُ کُنْتُ مِنَ الْبِلادِ

در هر کجا و بر سر هر خوان، من میهمان توام ای صاحب الزّمان

فهرست مطالب

مقدمه

«مَن مات و لم یعرف امام زمانه مات میتهً جاهلیه.»

شناخت امام زمان(عج) معادل دین داری است. کسی که امامش را نشناسد زندگی او رنگ بندگی به خود نمی گیرد و از برکات واقعی دین داری، بهره ای نخواهد برد. اما کسی که امام را شناخت، با او همراه و هم فکر شده در می یابد که از کجا آمده و برای چه هدفی زندگی می کند، سرگردانی و حیرت هم سراغش نخواهد آمد.

حال، راه شناخت امام چیست؟

یکی از معارفی که امام را به خوبی به ما می شناساند زیاراتی است که در مورد ائمه معصومین علیهم السلام وارد شده است.

معرفی چهره امام در زیارت محقق می شود، زیارت نامه ها یکی از بهترین دریچه های شناخت به سوی امام هستند؛بنابراین اگر صرفاً به خواندن زیارت نامه اکتفا کرده و به محتوایش عنایتی نداشته باشیم از دریای عمیق معارف محروم خواهیم شد.

زیارت امام زمان(عج) در روز جمعه، یکی از زیارت هایی است که می تواند زمینه شناخت بیشتر ما را نسبت به امام و حجت حق، فراهم سازد.

معنای زیارت

زیارت از ریشه «زَور» به معنای میل و عدول از چیزی است. به زائر هم از آن جهت زائر می گویند که وقتی به زیارت می رود از غیر مزور (کسی که زیارتش می کند) عدول می کند و روبر می گرداند.

زیـارت، یعنی یک انسان ناقص در برابر یک انسان کامل قرار گرفته و از غیر او روی برمی گردانـد و به کمال آن انسان کامل توجه می کنـد تا با این توجه، به کمبودها و نقصان های خود آگاه شده و بداند که باید به حرکتش در مسیر بندگی، سـرعت بخشد.

رمز و راز دیـدار عـالِم هم همین است. بـا دیـدار یـک عالم ربّانی، انسان متوجه می شود چقـدر عقب است و این فهم، او را به حرکت درمی آورد.

اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام به زیارت، نگاه خاصی داشتند.

اسحاق بن عمار از امام صادق علیه السلام روایت می کند که فرمود:

«به مـدینه برویـد و بر پیامبر اکرم صـلی الله علیه و آله و سـلم سـلام بدهید؛ هرچند که سـلام از راه دور به آن حضـرت نیز می رسد.»(۱)

۱- وسایل الشیعه، کتاب الحج، باب۴، حدیث۳.

زیارت، پیمان و تعهد شیعیان است نسبت به امامشان که با این کار، صداقت و هم پیمانی با امام را یادآوری کرده و آن را تجدید نموده، به کمال می رسانند.

امام رضا علیه السلام فرمود:

شیعیان نسبت به هریک از امامان معصوم، پیمان و تعهدی دارند که کمال وفای به آن عهد در زیارت مشتاقانه و عارفانه قبور آنان است.(۱)

منتهی این زیارت باید با معرفت، شکل بگیرد تا آثارش شامل حال زائر شود. در بسیاری از روایات، قید معرفت برای زیارت ائمه معصومین علیهم السلام آورده شده است.

در مورد زیارت امام رضا علیه السلام آمده است:

هرکس امام رضا علیه السلام را زیارت کند در حالی که تسلیم امر او و عارف به حقش باشد در پیشگاه الهی از منزلت شهدای بدر برخوردار است.(۲)

این معرفت است که به زیارت، روح و باطن می دهد و موجب کمال زیارت می گردد. بوسیدن ضریح اگر بدون برقراری ارتباط قلبی با امام باشد چندان فایده ای ندارد و آنچه این پیوند قلبی را حاصل می سازد، معرفت است.

۱- کافی، ج۴، ص۵۶۷.

۲- بحارالانوار، ج۹۹، ص۴۱.

هدف زیارت

این همه سفارش و تأکید برای زیارت معصومین علیهم السلام برای چیست؟

آیا خود امامان معصوم هدف هستند یا این که آن بزرگواران واسطه ای هستند برای سوق دادن انسان ها به سوی خدای مهربان.

یکی از اهداف زیارت، تقرب الی الله است، اینکه به خداوند متعال به وسیله اهل بیت علیهم السلام، نزدیک شده و قرب پیدا کنیم.

اتیتکم یا اهل توحید! زائراً و بحقکم عارفاً و بزیارتکم الی الله مَقرباً.(۱)

نزد شما آمدم در حالی که زائر شما هستم و به حق شما عارفم و به واسطه زیارت شما به خدا تقرب پیدا می کنم.

در واقع زیارت، عمل به همان آیه (وَابْتَغُواْ إِلَیهِ الْوَسِیلَهَ)(۲) است تا به وسیله ی آبرومندان درگاه احدیت، راه رسیدن و قرب به خدا را پیدا کرد و به آن سمت حرکت نمود.

هدف دیگر زیارت، شناخت و هم پیمانی و تجدید عهد با اهداف ائمه

۱- بحارالانوار، ج۹۷، ص ۳۲۱.

۲- مائده، ۳۵.

معصومین علیهم السلام است: اللهم انفعنی بزیارتهم و ثبتنی علی قصدهم.(۱)

خدایا! مرا به واسطه زیارت آن ها، نفع برسان و بر قصد و هدفشان ثابت قدم بدار.

اهداف و آرمان های آن بزرگواران در زیارت نامه ها به خوبی بیان شده است که می تواند الگویی برای زندگی بهتر در اختیار ما قرار دهد.

هدف دیگری که برای زیارت می توان ترسیم نمود؛ مشخص کردن صف بندی ما است که اعلام کنیم ما در صف اهل بیت علیهم السلام هستیم.

در زیارت حضرت امیر علیه السلام آمده است:

الحمدلله الذی ادخلنی هذه البقعه المبارکهَ التی بارک اللهُ فیها و اختارها لوصی نبیه اللهم فاجعلها شاهدهً لی.(۲)

حمد مخصوص خدایی است که مرا در این بقعه ی مبارک که برای وصی پیامبرش اختیار کرده وارد کرد. خدایا این ورود را شاهدی برای من قرار بده.

بعد از این مقدمات، می خواهیم با خواندن زیارت امام زمان علیه السلام در روز جمعه، به زیارت ایشان برویم و ارتباط قلبی خود را با آن بزرگوار محکم کنیم و بگوئیم که ما در صف شما هستیم و به وسیله شما به خداوند تقرب پیدا می کنیم.

۱- بحارالانوار، ج۹۷، ص۲۲۱.

۲- بحارالانوار، ج۹۷، ص۲۸۳.

منابع زیارت

این زیارت را سید بن طاووس در جمال الاسبوع صفحه۳۷؛ علامه مجلسی در بحارالانوار، جلد۹۹، صفحه۲۱۵ ؛ علی یزدی حائری در الزام الناصب، ج۲، صفحه۸۵ و همچنین شیخ عباس قمی در مفاتیح الجنان آورده اند.

فضیلت روز جمعه

از آن جا که هرکدام از روزهای هفته متعلق به یکی از معصومین است و شایسته است که زیارت مخصوص آن امام یا امامان را در آن روز با معرفت قرائت کنیم تا ارتباط روزانه خویش را با اهل بیت نورانی پیامبر اکرم حفظ کرده و از نور وجودی آن ها بهره ببریم، روز جمعه نیز متعلق به امام عصر(عج) می باشد. روزی که یکی از اعیاد مسلمین است و تولد حضرت مهدی(عج) در این روز واقع شده و در این روز مقام امامت به ایشان منتقل گردیده است. همچنین در این روز ظهور کرده و بر دشمنان پیروز می گردد.

خداوند متعال لقب «قائم» را هم در روز جمعه به امام عصر(عج) اختصاص داده است.

جمعه روزی بزرگ است که اعمال در آن دو چندان می شود.

در فضیلت روز جمعه همین بس که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

«روز جمعه، بهترین روزهاست و نزد خداوند از عید قربان و فطر ارجمندتر است.»(۱)

در اسلام، روز جمعه اهمیت بیشتری پیدا کرد و پیشوایان دین، منزلت و شرافت جمعه را مورد توجه مردم قرار می دادند.

در روایات داریم که «جمعه، سرور روزهای هفته و دارای بزرگ ترین مرتبه در نزد خداوند متعال است.»(۲)

جمعه روز کمک به محرومان و فقراست. در روایت داریم که «صدقه و انفاق خود را در روز جمعه پرداخت کنید.»(۳)

در روز جمعه درهای آسمان برای بالا رفتن اعمال بندگان باز می شود.(۴)

و همچنین پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

در روز جمعه خداوند کارهای نیک را چند برابر و کارهای زشت را محو می کند، به درجات مؤمنان می افزاید، دعاها را اجابت می کند، بلاها را دور و حاجات مؤمنین را برآورده می سازد.(۵)

اهمیت دادن به اعمال روز جمعه نیز خود حکایت از ارزش این روز دارد. در روایت آمده است:

در روز جمعه، غسل جمعه را ترک نکنید که سنت پیامبر اسلام است و از بوی خوش بهره گیرید و لباس نیکو در بر کنید(۶)

۱- بحارالانوار، ج۸۹، ص۳۷۶.

۲- وسایل الشیعه، ج۵، ص۶۷ .

۳- وسایل الشیعه، ج۵، ص۳۲۵.

۴- وسایل الشیعه، ج۵، ص۶۳.

۵- کافی، ج۳، ص۴۱۷.

۶- کنزالعمال، حدیث۲۱۰۸۵.

در روایت دیگری نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

آیا به شما خبر دهم چه کسی اهل بهشت است؟ کسی که سرما و گرمای شدید او را از اعمال روز جمعه باز ندارد.

همچنین برای کسی که در روز جمعه به نظافت بپردازد و ناخن و موی سر و صورت خود را کوتاه کند و مسواک بزند... و به سوی نماز جمعه برود درروایت آمده است که هفتاد هزار فرشته او را بدرقه کنند و برای او استغفار و شفاعت کنند.(۱)

با توجه به ضرورت توسل و یاد امام عصر(عج) در دوران غیبت، روزهای جمعه این زیارت را خوانده و با نگاهی معرفتی به فرازهای آن، قدمی در راه زیارت و بستن عهد و پیمان با امام زمان(عج) برداریم.

السلام علیک یا حجه الله فی ارضه.

زیارت با واژه زیبای «سلام» شروع می شود.

۱- مستدرک الوسایل،ج۶، ص۴۶.

معنای سلام

سلام به معنای سـلامت است. «السـلام علیک» یعنی سلامت از طرف خداوند بر شما باد. سلام دادن، ساده ترین، آسان ترین و باارزش ترین وسیله برای ابراز ارادت، تکریم و تعظیم مخاطب است.

«سلام» نوعی تحیت و درود است که اهل بهشت هم از آن بی بهره نیستند: (تَحِیَّتُهُمْ فِیهَا سَلاَمٌ)(۱)

آن ها که بهترین ها برایشان جمع شده است تحیتشان، سـلام و درود است؛ پس معلوم می شود بهتر از سلام، تحیتی نداریم که شعاری آسمانی و شیوه ای ملکوتی است.

سلام کردن، شـعار فرشـتگان و ادبی آسـمانی است. خداوند متعال از قول فرشـتگان در قرآن کریم می فرماید: (یَقُولُونَ سَلاَمٌ عَلَیْکُمُ).(۲) فرشتگان می گویند سلام بر شما.

بعضی ها بر این گمان باطل هستند که سلام کردن، نشانه کوچکی است؛ اما

۱- یونس، ۱۱۰.

۲- نحل، ۳۲.

این عده باید بدانند که خدای بزرگ هم سلام می کند. سلام کردن نه تنها سبب کوچک شدن نیست، بلکه عزت و محبوبیت می آورد.

نکته دیگر درباره سلام اینکه یکی از نشانه های افراد متواضع در روایات اهل بیت معرفی شده است و همچنین از کفارات گناهان به حساب می آید.

اگر کسی دنبال کفاره ای راحت و بی خرج برای گناهانش می گردد به همه سلام کند.

گرچه سلام کردن مستحب است، ولی پاسخ آن واجب است و بهتر است که جواب سلام، گرم تر و باتحیت بیشتری نسبت به اصل سلام باشد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به همه سلام می کرد و می فرمود تا آخر عمر، سلام کردن به کودکان را رها نمی کنم تا این عادت بعد از من بماند. متأسفانه ما به عنوان امت پیامبر هنوز نتوانسته ایم این عادت و روش خوب را در جامعه پیاده کنیم.

سلام کردن اگر همگانی شود مردم شاد می شوند و از برخورد با افراد دیگر انرژی می گیرند. در روایت داریم پاداش کسی که سلام کند، هفتاد برابر کسی است که جواب می دهد. برعکس هر وقت سلام کردن در میان مردم کم شود، دشمنی و کینه افزایش پیدا می کند.

در حدیث داریم پاسخ کسی که بدون سلام کردن حرف می زند، ندهید.

پس سلام محبت می آورد، جوابش واجب است و موجب رحمت و مودت می شود. حالا این سلام از طرف ما خطاب به امام عصر(عج) خواهد بود.

سلامی که هرگز بی جواب نمی ماند و امام آن را می شنود. در اذن دخول حرم های شریف اهل بیت علیهم السلام می خوانیم:

«... یرون مقامی و یسمعون کلامی و یردون سلامی و انک حجبت عن

سمعی کلامهم... .»(۱)

... آن ها مرا می بینند و کلام مرا می شنوند و سلامم را جواب می دهند، لیکن تو کلام آن ها را از گوش من می پوشانی.

پس با این اعتقاد که سلام ما به امام عصر(عج) می رسد و جواب حضرت را در پی خواهد داشت به حضرت سلام دهیم و بدانیم که جوابی که از طرف حضرت مهدی(عج) باشد، سلامت و رحمت را به ارمغان خواهد آورد.

۱- مفاتیح الجنان، ص۵۳۴.

حجت الله

اولین سلامی که در این زیارت، حضرت را مورد خطاب قرار می دهیم با وصف حجت الله فی ارضه است.

حجت: به معنای دلیل روشنی است که وقتی بیان شود راه بهانه را مسدود می کند.(۱)

جمع آن حُجج است که هنگام بحث و گفتگو با طرف مقابل به کار گیرند.

در هفت مورد از آیات قرآن به معنای غلبه و دلیل آمده است.

در واقع حجت به کسانی گفته می شود که به وسیله گفتار، کردار و تمامی شئون آنان بر حق احتجاج و استدلال می گردد، مانند انبیاء و ائمه معصومین علیهم السلام که در تمامی شئون الگوی مردم و مظهر هدایت و نمودار حقایق دین می باشند.

در واقع حجت خداوند کسی است که وجود او زبان گویای دلایل الهی و نمایانگر تمامی حقایق دین است.

خداوند در هر زمان حجّتی برای مردم قرار داده است.

۱- المفردات فی غریب القرآن، ص۲۱۹.

امام باقر علیه السلام فرمودند:

به خدا سوگند! خداوند از آن هنگام که آدم علیه السلام را قبض روح نموده، زمین را بدون امامی که به وسیله او به خداوند رهنمون شوند، و انگذاشته است و او است حجت خداوند بر بندگانش... .(۱)

در روایت دیگری نیز آمده است: «لوخلت الارض ساعه واحده من حجه الله، لساخت باهلها؛(۲) اگر زمین لحظه ای بدون حجت خدا باشد بر اهلش فرو می ریزد.»

و امام حجت در روی زمین است؛ خداوند به واسطه ی او بر مردم احتجاج می کند و به وسیله او راه عذر و بهانه بر خلایق بسته می شود. به بیان روشن تر، خداوند به وسیله عبادت ، فرمانبرداری، امام عصر(عج) و... بر مردم استدلال می کند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «من، علی، فاطمه، حسن، حسین و نه فرزند حسین علیهم السلام حجت های خدا بر خلق او هستیم».(۳)

لازمه حجت خدا بودن امام عصر(عج) این است که باید به زبان همه مخلوقات تسلط داشته باشد؛ چرا که ایشان حجت بر همگان هستند.

ابوصلت هروی، خادم امام رضا علیه السلام می گوید: امام رضا علیه السلام با هرکسی با زبان خودش سخن می گفت؛ به خدا سوگند که فصیح ترین و آگاه ترین آن ها به هر زبان و لغتی بود! روزی به آن حضرت گفتم: ای پسر پیامبر! من تعجب می کنم که شما به همه این زبان ها، آشنا هستید.

۱- کافی، ج ۱، ص ۱۷۹.

۲- الغیبه نعمانی، ص ۱۴۱.

۳- بحارالانوار، ج ۳، ص ۲۲۸.

فرمود: ای اباصلت! من حجت خدا بر بندگان او هستم و خداوند کسی را که آشنای به زبان قومی نباشد حجّت بر آنان قرار نمی دهد.(۱)

نکته ی دیگر اینکه لازمه ی حجت خدا بودن برخورداری از قدرت مطلق الهی است. حجت خدا باید بتواند در هر لحظه وهر جایی که لازم باشد حضور پیدا کند وگرنه حجت مطلق نخواهد بود.

ابوصلت هروی نقل می کند:

هنگام شهادت حضرت رضا علیه السلام دیدم جوانی زیبا از درهای بسته وارد شد و خود را به بالین آن حضرت رساند.

وقتی از او پرسیدم: شما کیستی و چگونه از درهای بسته وارد شدی؟

فرمود: من حجت خدا بر تو هستم.(۲)

۱- بحارالانوار، ج۲۵، ص۱۹۰.

۲- بحارالانوار، ج۴۹، ص۳۰۱.

چشم خدا

السلام علیک یا عین الله فی خلقه

امـام زمـان(عـج) چشم خـداست در میـان مردم، هم او که امـام رضا علیه السـلام در وصـفشان فرمود: «عینک الناظره باذنک و شاهدک علی عبادک»(۱)

امام زمان(عج) وجودی است که به اذن خدا، دیده اوست و گواه بر بندگانش.

خداوند چشمی همیشه باز دارد که دائم مراقب بندگانش است «لا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَ لا نَوْمٌ»

امام صادق علیه السـلام فرموده انـد: «ما من حیّ الّا و هو ینام خلا الله وحـده؛ هیـچ زنـده ای نیست مگر اینکه می خوابـد و تنها خداونـد از خواب بـدور است.» خداوند حیّ است و نیازمند خواب و چُرت نیست. خواب، زنده ها را از خود منقطع می کند تا چه رسد به دیگران، ولی خداوند خواب ندارد و همواره بر همه چیز قیومیّت دارد.

زمانی که امام را عین الله می دانیم باور داریم که خداوند به امام معجزه نگاه دائم به خلق را داده است.

۱- زیارت رضویه مصباح المجتهد، ج۱، ص۴۰۹.

حضـرت علی علیه السـلام در طـواف، مردی را دیـد که نگـاه نـاروایی به زنی دوخته است. ابتـدا او را نهی فرمود؛ امـا آن مرد اعتنـایی نکرد. امـام، سـیلی محکمی به صـورت جوان هرزه زد. جوان نزد خلیفه دوم شـکایت کرد. او گفت: «چشم خـدا تو را دیده و دست خدا بر تو زده است.»(۱)

لازمه ی عین الله بودن امام این است که علاوه بر اطلاع از ظاهر ما به لایه های پنهان وجود ما نیز مطلع باشد.

آری، او نه تنها از افعال و اعمال ما خبر دارد که از نیت های ما نیز مطلع است.

دلیلی قرآنی برای عین الله بودن امام

خداوند در سوره توبه آیه۱۰۵ فرمود:

(قل اعْمَلُواْ فَسَيَرَى اللّهُ عَمَلَكُمْ و رَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ).

بگو عمل کنید که خداوند و رسولش و مؤمنون عمل شما را می بینند.

امام صادق علیه السلام این آیه را تلاوت کرده، سپس فرمودند:

«المؤمنون هم الائمه؛(۲) مؤمنون در آیه، امامان هستند».

حال اگر این معرفت از امام، به باور قلبی ما بنشـیند خواهیـد دیـد که چه تحولی در زنـدگی ما ایجاد خواهد شد که در رفتار و اخلاق و نیّات، همیشه و در همه جا در نظر داشته باشیم که:

«او می بیند، او می داند حرف هایی که ما به همدیگر می زنیم واو جلوتر از ماها می شنود؛ عین الله الناظره و اُذنه الواعیه.»(۳)

۱- نهایه، ابن اثیر، ج۳، ص۳۳۲؛ صد و یک مناظره، اشتهاردی، ص۱۹۷.

۲- نورالثقلین، ج۲، ص۲۶۲.

۳- کلام آیت الله بهجت.

در روایت آمده است که عبدالله کاهلی می گوید: خدمت امام صادق علیه السلام رسیدم؛ حضرت فرمود: هنگامی که با حیوانات وحشی برخورد می کنید چه می گوئید؟

گفتم: نمی دانم چه باید بگویم.

حضرت، ذکری یاد دادند... .

عبدالله رفت پس از مدتی برگشت و گفت: یابن رسول الله! من با این درندگان وحشی اطراف کوفه روبرو شدم؛ به من حمله کردند و من همان ذکری را که فرموده بودید خواندم؛ دیدم که این درندگان دست و پایشان لرزید و نشستند و با ادب به ما نگاه می کردند.

امام فرمود:

گمان می کنی من شما را ندیدم، من با هر شیعه و پیروم، گوشی شنوا و چشمی ناظر دارم. من آن درندگان را از شما منحرف کردم.

بعد هم حضرت، نشانه هایی دادند.(۱)

۱- بحارالانوار، ج۴۷، ص۹۶.

نور الله

«السلام علیك یا نور الله الذی یهتدی به المتهدون و یفرّج به عن المؤمنین؛

سلام بر تو ای نور خدا که اهل هدایت به واسطه شما هدایت می شوند و فرج و گشایش برای اهل ایمان، به واسطه آن نور حاصل می شود.»

در زیارت آل یس اوصافی از نورانیت امام عصر(عج) آمده است:

مجلی الظلمه (برطرف کننده ظلمت ها)

منیر الحق (روشن کننده حق)

نورابصار الوری (نور چشم مردم)

مجلی العمی (برطرف کننده نابینایی)

در زیارت روز جمعه با صفت نوری که هرگز خاموش نمی شود به امام خوبی ها سلام می دهیم.

السلام علیک یا نورالله الذی لا یطفی.

و موارد دیگر که همگی، امام زمان(عج) را جلوه ای از نورانیت خدا معرفی می کند.

در شب معراج، نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله و سلم، انواری را مشاهده می کند که به صورت حلقه ای در آسمان هستند و نوری درخشنده تر را در وسط آن حلقه ها مشاهده می کند.

از خدای مهربان می پرسد این نورها کیستند؟

خداوند فرمود: امامان هستند و آنکه در وسط است مهدی است.(۱)

امام عصر(عج)، نور خداست که می تواند ظلمت و سیاهی، جهل و نادانی، شک و تردید را از وجود ما با نور ربانی خویش، برطرف سازد.

استفاده ما از نور امام، به اندازه فاصله ای است که از سیاهی و گناهان گرفته ایم. کسی که در ظلمت گناه و جهل، غوطه ور است حرکتی در نور ندارد به همین دلیل در سرگردانی و حیرت، زندگی را طی می کند.

ما با نثار سلام به نورالله خواستار رفع ظلمت ها از مملکت وجودی خود هستیم. اگر کسی اراده ظلمت و تاریکی داشته باشد تشعشع نور امام عصر(عج) او را دربرنمی گیرد هرچند نور امام، فراگیر است و همه جا را روشن می کند.

قال الرضا علیه السلام : «الامام البدر المنیر؛

امام همچون ماه شب چهارده است که همه جا را روشن می کند.»

۱- غیبت نعمانی، باب۴، ج۲۴.

و محروم کسی است که روی خویش را از این نور پربرکت برگرداند. نور امام، هدایت گر است. نور، راه را برای دیگران روشن کرده آن ها را با هدایت، به مقصد می رساند به همین علت در زیارت روز جمعه، بعد از نور الله، بحث هدایت را مطرح فرموده است.

در تفسیر آیه نور که به امامان معصوم تأویل شده است. «یهدی الله لنوره من یشاء» را امام صادق علیه السلام به امام تفسیر فرمودند: که خدا با نور امامان هدایت می کند(۱) و در این زمان نور امام مهدی(عج) هدایت گر است.

۱- تفسیر قمی، ج۲، ص۱۰۳.

گشایش امور به دست امام

و یفرج به عن المؤمنین.

گشایش به واسطه آن نور از اهل ایمان می شود.

وقتی نور امام آمد راه برون رفت از مشکلات آسان شده و فرقان نصیب انسان می شود که مؤمن هرگز در مشکلات زندگی نمی ماند و دچار گره کور و چه کنم نمی شود.

کسی که با امام زمانش در ارتباط است و خطاب به او با صفت نورالله سلام می دهد با جواب سلام از طرف امام، کسب نور می کند همیشه برای مشکلاتش بهترین راه را پیدا می نماید و گشایش در امورش دائمی است. ضمن اینکه راه رسیدن به مقام ایمان، باور داشتن این عقیده است که امام نور خداست و روشن کننده جهان و انسان.

ابوخالد کابلی گوید: «از امام باقر علیه السلام درباره آیه:(فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

وَالنُّورِ الَّذِی أَنزَلْنَا...) پرسیدم، حضرت فرمود: سوگند به خدا! مقصود از نور، امامانی از اهل بیت محمد صلی الله علیه و آله و سلم می باشند که تا روز قیامت مردم را هدایت می کنند. آنان نور خداوند در آسمان و زمین اند. ای ابا خالد! به خدا سوگند که نور امام، در قلوب مؤمنان، درخشان تر از نور خورشید در روز است. به خدا که امامان، قلوب مؤمنان را نورانی می کنند و خداوند نور امامان را از هر که بخواهد، پوشیده می دارد و قلوب ایشان را سیاه می کند.»(۱)

اگر نور امام و توجه او نباشد شک و شبهه ها انسان را در گرداب هلاکت می اندازد.

اما کسی که با نور امام، زندگی را طی می کند راه را از چاه تشخیص داده و در سلامت کامل خواهد بود.

از امام صادق علیه السلام درباره آیه کریمه:

(وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِی أُنزِلَ مَعَهُ أُولَئِکَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ).

سؤال شد؛ حضرت فرمود: مقصود از نور در این آیه، امیرالمؤمنین علی علیه السلام و امامان هستند.(۲)

نوری که رستگاری و نجات را به ارمغان می آورد، نوری که هرگز خاموش نمی شود و اراده خداوند بر تمامیت آن تعلق گرفته است، نور امام است.

۱- کافی، ج۱، کتابُ الحجه، باب ان الائمه نور الله، حدیث۱.

۲- شرح زیارت جامعه کبیره، ص۱۱ ۱۱۲، فصلنامه انتظار موعود، ش۳.

محمد بن فضیل می گوید: از امام کاظم علیه السلام درباره آیه:

(یُرِیدُونَ لِیُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ...).

(اراده کرده اند که نور خدا را با دهان هایشان خاموش کنند) پرسیدم، حضرت فرمود: مقصود این است که دشمنان، می خواهند نور ولایت حضرت علی علیه السلام را با دهان هایشان خاموش کنند.

عرض کردم تفسیر «و الله متم نوره...» چیست؟

فرمود: خداوند، خود تمام کننده و کامل کننده امامت است، زیرا امامت همان «نور» است.(۱)

امام زمان(عج)، نور درخشنده و فروزنده است. نوری که تمام هستی، از وجود آن نور، روشن است و دیدگان مردم از نور آن، توان بینایی دارند. در زیارت آل یس می خوانیم:«و نور ابصار الوری» نور دیده همه مردم.

اما اگر کسی از یاد امام غافل باشد و از نور امام بهره ای نبرد راه گریز از مشکلات را نمی یابد و آرامش نصیب زندگی او نخواهد شد. (وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِکْرِی فَإِنَّ لَهُ مَعِیشَةً ضَنکًا).(۲)

کسی که از یاد من روی گردان شود برای او زندگی سخت خواهد بود.

۱- کافی، ج۱، کتاب الحجه، باب ان الائمه نور الله، حدیث ۶ .

۲- طه، ۱۲۴.

امام، نور الله است که به واسطه آن نور، گشایش در امور مؤمنان حاصل می شود.

و یفرج به عن المؤمنین.

راه بهره بردن از نور امام، ایمان است. کسی که از گروه مؤمنان فاصله گرفته، گشایشی برایش حاصل نمی شود و مؤمن کسی است که ایمان به خدا و رسول و امام دارد.

علاوه بر این، خود را هم ملزم به همراهی با امامش می داند.

(یَا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَکُونُوا مَعَ الصَّادِقِینَ).(۱)

ای مومنان، تقوا داشته باشید و همراه صادقین باشید.

ایمان، تقوا و همراهی با صادقین سه شرط اصلی بندگی خداست.

صادقین در روایات به وجود مبارک معصومین تفسیر شده است.

برید بن معاویه می گوید: از امام باقر علیه السلام در مورد این آیه (وَکُونُوا مَعَ الصَّادِقِینَ) پرسیدم. امام فرمود: مراد ما هستیم.(۲)

ایمان، زینتی برای قلب است که مدعیان بسیاری دارد؛ اما کسانی می توانند به اوصاف ایمان مزین شوند که در راه تبعیت از اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از هیچ تلاشی فروگذار نکنند.

۱- توبه، ۱۱۹.

۲- نورالثقلین، ج۲، ص ۲۸۰.

در دوران صدر اسلام، عده ای نزد پیامبر آمدند و ادعای ایمان کردند؛ آیه نازل شد که:

(قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِن قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ).(۱)

اعراب گفتند ما ایمان آوردیم. بگو به آن ها شما ایمان نیاورده اید ولکن بگوئید ما مسلمان شدیم و هنوز ایمان در قلب هایتان داخل نشده است.

ایمان که داخل قلب نشود بهره ی انسان از نور الله به حداقل می رسد؛ نور اللهی که مسیر زندگی را روشن می سازد و سیر انسان را در حرکت به سوی کمال سرعت می بخشد.

۱- حجرات، ۱۴.

تفسیر مهذب و خائف

السلام علیک ایها المهذب الخائف.

سلام بر شما که آراسته و پاک و ترسان از خدایی.

در کتب لغت، مهذب به مطهر الاخلاق و مردی که پاک از عیب و نقصان است ترجمه شده است.(۱)

امام عصر(عج) مهذب است. در روح و جانش ذره ای از غیر خدا به چشم نمی آید. قلبی سلیم دارد و ساحتش از شرک و دوگانگی و ریا دور است.

خداوند متعال، انسان هایی را ستوده و آن ها را از میان مخلوقاتش برگزیده است. حضرت ابراهیم علیه السلام را به قلب سلیم مورد ستایش قرار داد و فرمود: (إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ)(۲).

او که با قلبی سالم از هرگونه بیماری اخلاقی و اعتقادی و با روحی پاک، مأمور مبارزه با بت پرستان شد، و در روز قیامت نیز با آن قلب خالص بر خدا وارد می شود. روح پاک، روحی است که از وابستگی به دنیا و آلودگی به

۱- مجمع البحرین، ج۲، ص۱۸۴.

۲- صافات، ۸۵ .

شرک، کفر، نفاق، تکبّر و همه ی امراض قلبی پاک باشد و چون خداوند درباره ی منافقان می فرماید: «فِی قُلُوبِهُمْ مَرَضٌ» پس قلبِ سلیم، قلب مؤمن است.

امام صادق علیه السلام فرمود: قلب سلیم قلبی است که جز به خدای تعالی به چیزی وابسته نباشد.

چرا که وابستگی به غیر خدا، شرک را به همراه دارد.

قلب سلیم یعنی قلبی که پاک است. هیچ کینه و بخل و مرضی نداشته باشد.

همچنین خداوند، اهل بیت پیامبر علیهم السلام را مورد عنایت قرار داد. و آن ها را از بین انبیاء و اولیاء برگزیده است و در شأن آن ها فرموده:

(یُرِیدُ اللَّهُ لِیُذْهِبَ عَنکُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَیْتِ وَیُطَهِّرَکُمْ تَطْهِیرًا).(۱)

خداوند اراده کرده است که پلیدی را از شما اهل بیت دور کند و شما را کاملاً پاک سازد.

پس اینکه امام مهدی(عج) مهذب است، یعنی روح ، روان، قلب و اندیشه آن امام همام از هر آلودگی، پاک و پیراسته است و قلب صاف و بی آلایشش، سرشار از مهر و محبت خداست.

الخائف

ترس درباره امام عصر(عج) چه معنایی می دهد.

مگر نه این است که اولیای خدا از چیزی هراس ندارند.

باید دانست که خوف و هراس دو گونه است. یکی مذموم و دیگری ممدوح. آن خوفی که مذموم است ترس از مردم و خلایق، ترس از دست دادن

۱- احزاب، ۳۳.

مقام و موقعیت و... که این ها از ساحت قدسی حضرت بقیه الله روحی فداه دور می باشد، اما خوفی که ممدوح است خوف از جلال و عظمت الهی است.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «هرکس به خداوند عارف تر باشد نسبت به حضرتش هراسان تر است».(۱)

در نتیجه هنگامی که خطاب سلام را به محضر قطب عالم امکان با لقب مهذب و خائف، متوجه می کنیم مرادمان آن است که سلام بر تو ای انسان پاک سرشت و خائف از عظمت الهی.

البته خوف دیگری نیز در این مقام متحمل است و آن همان است که در روایات اهل بیت علیهم السلام به عنوان علت غیبت مطرح شده است. درباره حضرت موسی داریم (فخرج خائفاً یترقب...)

عن زراره قال سمعتُ اباجعفر علیه السلام یقول: «اِنَّ للقائم غیبهً قبلَ ان یقوم. قلتُ: و لِمَ؟

قال علیه السلام : یخاف و اوماء بیده الی بطنه؛(۲)

زراره می گوید: شنیدم از امام صادق علیه السلام که می فرمود: همانا برای قائم(عج) قبل از قیامتش غیبتی است. پرسیدم: به چه علتی؟ فرمود: می ترسد و به شکمش اشاره کرد. (کنایه از کشته شدن)

البته این ترس برای این است که امام زمان(عج) آخرین حجت خداست و حفظ جان ایشان بر خودشان هم واجب است، پس ترس از جان در روایت را به

۱- میزان الحکمه، ج۳، روایت۵۱۷۸.
۲- کمال الدین و تمام النعمه، ج۱، ص۲۴۸.

حفظ جان نیز می توان تعبیر کرد. که ترس ایشان از مردمی است که مهذب نیستند و برای رسیدن به دنیای خویش، ابایی از قتل آخرین ذخیره خدا ندارند و امام از این مردم در هراس است.

آیت الله بهجت فرمود: در زیارت حضرت غایب (عج) وارد شده است: السلام علیك ایها المذهب الخائف. (سلام بر تو ای آراسته بیمناک) با اینکه اگر انسان خائن باشد باید خائف باشد و شخص مهذب و بی گناه و پاک از کسی بیم ندارد، ولی آن حضرت با آن حریم پاك، از اظهار خود بیمناك است. بنابراین از گناه ها و به خاطر اعمال ما است که آن حضرت هزار سال است خائف است.(۱)

در قرآن کریم نیز درباره ولیّ خدا خوف بکار رفته است (فَأَصبَحَ فِی الْمَدِینَهِ خائِفاً یَتَرَقَّبُ).(۲)

این نشان می دهد که هر ترسی مذموم نیست، ترس از نرسیدن به اهداف خود و یا دستیابی دشمن به آروزهایش، ترس پسندیده است.

۱- سایت مدرسه بقیع، پرتال جامع حوزه علیمه خواهران.

۲- قصص، ۱۸.

ولیّ ناصح

السلام علیک ایها الولیُ الناصح

سلام بر شما که ولیّ ناصح هستی

ولیَّ به معنای واقع شدن چیزی پشت سر چیز دیگر است به گونه ای که بیگانه بین آن دو واسطه و فاصله نباشد، اما در معنای اصطلاحی، ولی را سرپرست معنا کرده اند.

(ا للّهُ وَلِیُّ الَّذِینَ آمَنُواْ).(۱)

خدا سرپرست مؤمنان است که این سرپرستی را برای پیامبران و ائمه علیهم السلام جعل کرده است.

(إِنَّمَا وَلِیُّکُمُ ا للّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِینَ آمَنُواْ الَّذِینَ یُقِیمُونَ الصَّلاَه...).(۲)

همانا ولی و سرپرست شما، خدا، رسول و مؤمنون... هستند... .

وظیفه اصلی سرپرست، تدبیر و برنامه ریزی است. اگر بتوانیم رابطه ولایی خویش را با ولی الله الاعظم، حضرت بقیه الله روحی فداه برقرار کرده و قوّت

۱- بقره، ۲۵۷.

۲- مائده، ۵۵.

بخشیم اثرات تدبیر آن بزرگوار را در زندگی مشاهده خواهیم نمود.

چرا که او ولیّی ناصح و خیرخواه است. هرچه که برای رشد زیردستان خود لازم است مبذول می دارد و از کوچک ترین خیرخواهی دریغ نمی کند.

امام عصر(عج) ولیّ امر است و امر خدا این است که با اراده اش کن فیکون می شود و امام، صاحب و ولیّ این امر است. مقامی بس بلند که ما سوی الله مطیع امر ولی الله باشند.

امام زمان علیه السلام کشتی نجات

السلام علیک یا سفیه النجاه

سلام بر شما ای کشتی نجات

طوفانی سـهمگین آمد؛ آنان که حرف ولی خدا را باور داشـتند سوار کشتی شدند و آنان که در خودخواهی و غرور غوطه ور بودنـد از سوار شـدن، سـرباز زدنـد و به گمان نجات بر بلنـدی ها پناه گرفتند؛ اما پناهگاه آنان سـست و بی بنیان بود و همگی مقهور طوفان شدند.

اما سوار شدگان بر کشتی نوح، در امن و سلامت بودند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

« نحن سفن النجاه؛(۱)ما همگی کشتی نجات هستیم».

اهل بیت من همچون کشتی نو ح اند که هرکس بر آن سوار شد، نجات یافت و هرکه از آن دوری گزید هلاک شد.

در کتب معروف شـیعه و سـنی احادیث ارزشـمندی از پیامبر اسـلام صـلی الله علیه و آله و سلم نقل شده که جایگاه والای اهل بیت را نشان می دهد.

۱- بحارالانوار، ج ۱، ص۳۳۷.

مرحوم میرحامـد حسـین هنـدی کتابی به نام «عبقات» دارد که قبل از «الغدیر» نگاشـته شده، مرحوم علامه امینی صاحب کتاب الغدیر از آن بسیار استفاده کرده است.

در این کتـاب ۱۸۷ حـدیث از طریق ۹۲ نفر از بزرگـان اهـل سـنت از جمله امام شافعی، احمـد بن حنبل و مسـلم نقل کرده که پیامبر فرمود:

مثل اهل بیتی کسفینه نوح مَن رکبها نجی و من تخلّف عنها غرق؛(۱)

اهل بیت من، همچون کشتی نوح هستند، هرکس بر آن سوار شد، نجات یافت و هر کس از آن روی گرداند، غرق گردید.

همچنین شیعه و سنّی از آن حضرت نقل کرده اند که فرمود:

یهودیان، پس از پیامبرشان هفتاد و یک فرقه و مسیحیان، هفتاد و دو فرقه شدنـد و امت من هفتاد و سه فرقه خواهـد شد و تنها یکی از آن ها اهل نجات است.

در این که فرقه ناجیه کدام است، میانِ فرق مختلف اختلاف شده و هر فرقه ای خود مدّعی آن است. امّا پیامبر راه را نشان داده و تنها راه اهل بیت را راه حقّ و نجات می داند، «مَن رکبها نجی» هرکس متمسّک به اهل بیت شد، نجات پیدا می کند.

یکی از استدلال های متین و محکم در ارتباط با حقانیّت راه اهل بیت همین حدیث سفینه است.

در زمان غیبت - که طوفان های شـهوت و دنیاپرستی و دین فروشـی غوغا می کنند - امام عصر(عج) که از اهل بیت رسول الله است مصداق کشتی نجات

۱- غیبت نعمانی، باب۲، ص۴۴.

است.

«مثل اهل بیتی فیکم کمثل سفینه نوح من رکبها نجا و من تخلف عنها غرق؛(۱)

مَثَل اهل بیتم در میان شما مثل کشتی نوح است هرکس سوار شود نجات می یابد و هرکه از آن تخلف کند غرق می شود.»

آری او کشتی نجات است در دریای متلاطم دنیاها می کاود و جستجو می کند و در تب و تاب بشریت، ندا سرمی دهد که برای نجات آمده ام سوار شوید تا با عافیت به مقصد برسید.

حالا ـ اگر غریقی در حال فرو رفتن در گرداب باشد و موج ها او را احاطه کرده باشند و در همان حال متوجه حضور کشتی نجات شود باید چه کند؟ آیا نباید فریاد بزند و طلب کمک نماید؟

آیا اگر کسی به جای پیوستن به کشتی نجات، در جهت مخالف شنا کرد و از سپردن خود به منجی، سرباز زند مقصّر، کشتی نجات است؟

در زیارت جامعه کبیره نیز اهل بیت علیهم السلام راه نجات امت معرفی شده اند: مَن اتیکم نجی؛ هرکس به سوی شما بیاید نجات می یابد.

معلوم می شود که از سمت ما هم باید حرکتی شکل گیرد؛ حداقل دستی را به سمت آن بزرگواران دراز کنیم و از آن ها استمداد نمائیم تا ما را از غرق شدن در دریای متلاطم دنیا، حفظ نمایند.

امام رضا علیه السلام از پدران طاهرینش از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نقل فرمودند:

هرکس دوست دارد بر کشتی نجات برآید و به ریسمان آویخته و محکم الهی خود را نگه دارد، پس علی علیه السلام را پس از من سرپرست خود بداند و با دشمنان او دشمنی نموده و از امامان

۱- غیبت نعمانی، باب۲، ص۴۴.

هـدایت کننـده از فرزندان علی علیه السـلام پیروی نماید. ایشان جانشـینان و اوصـیاء من و حجت های الهی بر خلق پس از من هستند.(۱)

در این روایت به بعضـی از شـروط سوار شدن بر این کشتی نجات اشاره شده است که دوستی اهل بیت علیهم السلام و مهم تر از آن این که آن ها را ولیّ امر و سـرپرست خود بداند و با دشمنان آن ها دشمنی کند. نمی شود دل خوش به آمریکا باشیم و سوار به کشتی نجات هم شویم. یهود و صهیونیست در حال حاضر دشمنان درجه یک امام زمان(عج) هستند.

شرط پیروی از اهل بیت علیهم السـلام نیز در روایت آمـده است. این پیروی و اطاعت ما را همراه آن بزرگواران خواهـد کرد، همراهی نیکویی که ثمره اش نجات، رستگاری و همنشینی در بهشت با آنان است.

(وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَالرَّسُولَ فَأُوْلَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاء وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا).(۲)

کسـانی که اطـاعت خـدا و رسول نماینـد همراه بـا کسانی خواهنـد بود که خداونـد به آن ها نعمت داده است چون پیامبران و صـدیقان و شـهدا و صالحین و اینان چه نیکوی رفیقانند. همچنین این اطاعت، انسان را به فوز عظیم رسانده به بهشت نیز داخل می کند.

(وَمَن يُطِعْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا).(۳)

هر که خدا و رسول را اطاعت نماید به کامیابی بزرگی دست یافته است.

شرط سوارشدن به کشتی نجات که ثمره اش کامیابی بزرگ است اطاعت از

۱- عیون اخبار الرضاعلیه السلام، ج۲، ص۲۶۲.

۲- نساء، ۶۹.

۳- احزاب، ۷۱.

رسول خدا و اهل بیتش می باشد.

مادامی که ما سوار بر این کشتی هستیم هیچ آسیبی به ما نخواهد رسید و این کشتی به سلامت ما را به مقصد خواهد رساند، اما اگر از کشتی اهل بیت علیهم السلام با اعمال خلاف خود و توبه نکردن، پیاده شویم دچار دل نگرانی ها، تشویش ها، افسردگی ها و در نهایت غرق شدن در تلاطم دریای زندگی خواهیم شد.

اما اگر طالب نجاتیم راهش همراه بودن با امام است، در افکار و عقاید و اعمال. در طوفان نوح نیز فقط کسانی که همراه حضرت نوح علیه السلام بودند نجات یافتند.

(فَنَجَّيْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ).(۱)

نوح و همراهانش را در کشتی نجات دادیم.

در آیه دیگر اشاره به اهل نوح علیه السلام می کند که (فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ).(۲)

نوح و اهلش را نجات دادیم.

با این که ما می دانیم پسر نوح نجات پیدا نکرد در حالی که به ظاهر، اهل حضرت نوح علیه السلام بود، اما غریبه هایی که به حضرت نوح علیه السلام ایمان آورده بودند اهل واقعی نوح شدند. در مورد امام عصر(عج) هم این قاعده اجرا می گردد. کسانی که بتوانند با اعمال صالح همراه امام گردند اهل او محسوب می شوند.

خداوند در قرآن کریم، اهل ابراهیم علیه السلام را کسانی معرفی می کند که از او تبعیت می نمایند.

(إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ).(۳)

۱- یونس، ۷۳.

۲- انبیاء، ۷۶.

۳- آل عمران، ۶۸.

نزدیک ترین کسان به ابراهیم علیه السلام همان پیروان او هستند.

ولی در مورد فرزند نوح علیه السلام چون عملش صالح نبود و از پیامبرش تبعیت نمی کرد فرمود:

(قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ).(۱)

گفت: ای نوح، او از خاندان تو نیست او]دارای[کرداری ناشایسته است.

نمونه دیگر، سلمان فارسی است که با این که عرب نبود، اما به مرتبه منّا اهل البیت رسید و در اوج همراهی با آن بزرگواران فوز عظیم را به دست آورد.

در آخر اگر کسی توانست همراه امام شود سوار کشتی نجات شده است و نباید هیچ شکی در نجات خویش داشته باشد.

(فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ).(۲)

نوح و همه کسانش را نجات دادیم.

۱- هود، ۴۶.

۲- شعراء، ۱۷۰.

امام، چشمه حیات

السلام علیک یا عین الحیوه

سلام بر چشمه زندگی.

«عین» در اینجا به معنی چشمه و «الحیوه» به معنی زندگی است.

امام زمان(عج) در این فراز به چشمه زندگانی مورد خطاب سلام ما قرار می گیرند. کسی که چشمه زندگی است باید در سلامت باشد تا بتواند زندگی دیگران را از آفات در امان نگه دارد. امام عصر(عج) آب حیات است.

فضل می گوید: نزد امام صادق علیه السلام بودیم و با هم گفتگو می کردیم تا این که سخن از «عین الحیوه» شد؛ امام فرمود: می دانید «عین الحیوه» چیست؟

گفتم: خدا و فرزند رسول خدا آگاهند.

امام فرمود: ما عین الحیوه هستیم؛ کسی که ما را بشناسد و ولایت ما را داشته باشد به حقیقت از «عین الحیوه» نوشیده و خداوند به او زندگانی دائمی در بهشت دهد و از آتش نجاتش دهد.(۱)

در روایتی دیگر ذیل این آیه شریفه:

۱- شرح الاخبار فی فضایل الائمه الاطهار، ج۳، ص۴۹۴، حدیث۱۴۲۵.

(قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَاء مَّعِينٍ).(۱)

بگو به من خبر دهید اگر آب های (سرزمین) شما در زمین فرو رود چه کسی می تواند آب گوارا در دسترس شما قرار دهد.

امام کاظم علیه السلام فرمودند:

اذا غاب عنکم امامکم فمن یاتیکم بامام جدید.(۲)

هرگاه امام شما از میانتان غایب شد چه کسی امام جدید برایتان می آورد.

تشبیه امام عصر(عج) به آب حیات در این روایت مشهود است.

آبی که مایه حیات است و هر موجود زنده ای وابسته به آن است.

حیات دو بعد دارد: مادی و معنوی، در بعد مادی هر چیزی وابسته به آب است.

«وجعلنا من الماء کل شی حیاً» اما در بعد حیات معنوی، همه امور وابسته به امام است.

امام باقر علیه السلام هم در مورد آیه مذکور (ماء معین) فرمودند: این آیه درباره حضرت قائم(عج) نازل شده است.(۳)

امام عصر(عج) آب حیات است؛ به این معنا که زندگی بی وجود و ارتباط با ایشان سرد وبی روح است، زندگی واقعی و نشاط و سرزندگی در گروی شناخت امام و انس و ارتباطی عاشقانه با آن بزرگوار است.

او چشمه حیات است؛ اگر دنبال حیات طیبه هستیم و در سر سودای چشیدن لذت زندگی را می پرورانیم راهش اتصال به عین الحیاه است که او منشاء همه

۱- ملک، ۳۰.

۲- کافی، ج۱، ص ۳۴۰.

۳- کمال الدین و تمام النعمه، ج۱، ص۳۲۶.

سرچشـمه ها، رشدها و کمال هاست. وقتی که پیامبر اکرم صـلی الله علیه و آله و سلم انسان ها را برای حیات واقعی دعوت می نماید «دعاکم لما یحییکم» این دعوت هنوز هم از جانشـین رسول خدا به گوش می رسد. تا با شـناخت او و عمل به فرامینش، به حیات واقعی و انسانی دست پیدا کنیم.

امام عصـر(عـج)، انسان کامل است و واجـد تمام کمالات؛ بر همین اساس، مایه تأمین حیات معنوی و سرچشـمه آب زندگانی است.

منتهی آب زنـدگانی، چون بـارانی نیست که از بالاـ ببـارد یا چشـمه ای که از پایین بجوشـد؛ بلکه حقیقتی است که به صورت قانونی الهی در عرصه تشریع و در قالب انسان کامل و معصوم در عرصه تکوین ظهور پیدا می کند.

چگونه امام عصر(عج) چشمه زندگی نباشد وقتی که شناخت ایشان انسان را از مرگ معنوی و روحی نجات می دهد.

زمین مرده هم به برکت وجود امام زمان(عج) زنده می شود.

(اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ یُحْیِی الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا).(۱)

بدانید همانا خدا زمین را پس از مرگش زنده می کند.

امام صادق علیه السلام فرمود:

«خداوند زمین را پس از مرگش زنده می کند به واسطه حضرت قائم(عج).»(۲)

چرا که در فرهنگ قرآنی، کافر به عنوان میت تلقی شده است.

کافر به واسـطه جهل، قلبش را میرانـده است؛ به همین دلیل نمی توانـد ارتباطی با خالق خویش داشـته باشد. و آن جا که جهل است فضا در سیطره مرگ قرار گرفته و این دوری از خدا را کسی جز واسطه ی فیض و قرب او نمی تواند به

۱- حدید، ۱۷.

۲- کمال الدین و تمام النعمه، ج۲، ص ۸۱.

نزدیکی تبـدیل نمایـد. معرفت امام، مایه حیات قلوب انسان ها و رسـتن از بند جهالت و خرافات است و احیای تام جامعه، فقط به دست انسان کامل محقق خواهد شد.

درود بر امام

السلام علیک صلی الله علیک و علی آل بیتک الطیبین الطاهرین

اینکه در خاندانت ذره ای شرک و ظلم پیدا نشود و رجس و پلیدی کوچکترین راهی نداشته باشد خود بزرگتری دلیل است که خدا نیز بر این خاندان و بر وجود خاتمشان صلوات و درود بفرستد.

امام عصر(عج) عصاره و وارث تمام انبیاء و اولیاء می باشد، وارث خاندانی پاک و مطهر، خانواده ای که همیشه در مسیر خدا و برای خدا بوده اند و برگزیده او می باشند.

پس شایسته است سلام بر امام قائم(عج) را همراه کنیم با درود خدا بر ایشان و خاندان پاک و مطهرشان. دو صفتی که علت سلام و درود را می رساند که این بزرگواران شایسته اکرام و تحیت هستند؛ کسانی که خدا و ملائکه بر آن ها درود می فرستند:

(إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ).(۱)

خدا و فرشتگان بر پیغمبر صلوات می فرستند.

۱- احزاب، ۵۶.

اگر بخواهیم به پاکی و طهارت نزدیک شویم راهش این است که به پیامبر پاکی ها و فرزندانش درود بفرستیم و با این سلام ارتباطی روحی برقرار سازیم و در این صلوات، امام عصر(عج) را ویژه یاد نمائیم که اهداف آن بزرگواران به دست باکفایت حضرت مهدی(عج) محقق خواهد شد.

در اهمیت صلوات و درود بر آل بیت رسول، همین بس که در همین زیارت روز جمعه چهار مرتبه با این عبارات:

اسئل الله ان یصلی علی محمد و آل محمدصلوات الله علیک و علی آل بیتک صلوات الله علیک و علی اهل بیتک الطاهرین

به محضر آن بزرگواران صلوات می فرستیم و به گونه ای امر خداوند متعال را امتثال نموده با خدا و فرشتگان در این کار، همراه می شویم.

(یَا أَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَیْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِیمًا).(۱)

ای مؤمنان بر پیامبر صلوات و درود بفرستید و آن طور که شایسته است تسلیم باشید.

در بیشتر ادعیه و زیارات، صلوات بر محمد و آلش دیده می شود و خود یکی از معیارهای سنجش صحت و صدور آن دعا می باشد.

صلوات، افضل اعمال است و سنگین ترین عملی است که در میزان قرار می گیرد و ترک کننده عمدی صلوات، از خدا دور می شود.(۲)

در روایات تأکید شده است که صلوات را ابتر نفرستید، یعنی آل را حتماً ذکر نمائید. امام صادق علیه السلام می فرماید: پدرم شنید شخصی در حالی که دست به خانه کعبه گذارده بود و می گفت: اللهم صل علی محمد. فرمود: صلوات را

۱- احزاب، ۵۶.

۲- بحارالانوار، ج ۹۱، ص ۴۹.

ناقص نیاور و در حق ما ظلم نکن بلکه بگو: «اللهم صل علی محمد و اهل بیته»(۱)

اهل سنت نیز به این مطلب در کتب خویش اشاره کرده اند.

از امام شافعی شعری نقل شده است که:

یا اهل بیت رسول الله حبکم

فرض من الله فی القرآن انزله

کفاکم من عظیم القدر انکم

من لم یصل علیکم لا صلاه له(۲)

ای اهل بیت رسول خدا، دوست داشتن شما از طرف خدا در قرآنی که نازل فرموده واجب شده.

در بزرگی مقام شما همین بس که هرکس نماز بخواند و بر شما صلوات نفرستد نمازش باطل است.

۱- وسایل الشیعه، ج۱۷ (آل البیت)، ص۱۹۷.

۲- اعانه الطالبین، ج۱، ص۱۹۹.

وعده نصر

السلام علیک عجّل الله لک ما وعدک من النصر و ظهور الامر

سلام بر شما. خداوند در آنچه که وعده نصر و ظهورش را به شما داده است، تعجیل کند.

خداونـد بـه حکـومت صالحـان وعـده داده اسـت. ایـن وعـده حتمی است و شـک و شـبهه ای در آن نیست.(إِنَّ اللّهَ لاَـ یُخْلِفُ الْمِیعَادَ).(۱)

خداوند خلف وعده نمی کند.

به دلیل این که وعده هایی که داده است همگی محقق شده اند.

وعده داد که مسلمانان بر روم پیروز شوند، پیروز شدند.

(غُلِبَتِ الرُّومُ).(۲)

روم شکست خورد.

وعده داد که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم با امن و سلامت وارد مسجد الحرام شود، شد.

(لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِن شَاء اللَّهُ آمِنِینَ).(۳)

۱- آل عمران، ۹.

۲- روم، ۲.

۳- فتح، ۲۷.

ان شاء الله به زودی داخل مسجد الحرام با امنیت می شوید.

وعـده دیگر خـدا که در قرآن آمـده است وعـده حاکم شـدن مستضـعفان و مؤمنان در زمین است، وعـده امنیت همه جانبه در روی زمین و بنده شدن همه مردم و ریشه کن شدن شرک و کفر.

(وَعَدَ اللَّهُ الَّذِینَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَیَسْتَخْلِفَنَّهُم فِی الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِینَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَیُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِینَهُمُ الَّذِی ارْتَضَی لَهُمْ وَلَیُبَدِّلَنَّهُم مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا یَعْبُدُونَنِی لَا یُشْرِكُونَ بِی شَیْئًا).(۱)

خداونـد به کسـانی از شـما که ایمان آورده و کارهای شایسـته انجام داده انـد وعـده می دهـد که حتماً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد، همان گونه که به پیشـینیان آن ها خلافت روی زمین را بخشـید و دین و آیینی برای آنان پسندیده، پابرجا و ریشه دار خواهـد ساخت و ترسـشان را به امنیت و آرامش مبدل می کند. آن چنان که تنها مرا می پرسـتند و چیزی را شـریک من نخواهند ساخت.

این وعده خداست که به دست آخرین ذخیره الهی حضرت مهدی(عج) انجام خواهد شد، آن هم با یاری و نصرت وعده شده از طرف خداونـد. ما در این زیارت، تعجیل در این وعـده را خواهانیم و اینکه امر امامت و ولایت حضـرت بقیه الله(عج) با این تعجیل، ظهور پیدا کند و حقوق از دست رفته اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام استیفاء شود.

در این فقره ی زیـارت، حضـرت مهـدی(عـج) به عنوان موعود شـناخته شـده است؛ موعودی که ظهورش به دست خـداست و تحقق وعده خدا به زمینه سازی منتظران بستگی دارد، اگر که در دعای برای تعجیل فرج و فراهم کردن مقدمات

۱- نور، ۵۵.

کوتاهی نکنند.

نصرت خدا هم شامل خواهد شد، چرا که تنها نصرت و امداد الهی است که تحت الشعاع هیچ چیزی قرار نمی گیرد.

(إِن يَنصُرْكُمُ اللّهُ فَلاَ غَالِبَ لَكُمْ).(۱)

اگر خداوند شما را یاری کند هیچ کس بر شما پیروز نخواهد شد. و شرط یاری خدا، صبر در مشکلات و تحمل آن هاست.

(فَصَبَرُواْ عَلَى مَا كُذِّبُواْ وَأُوذُواْ حَتَّى أَتَاهُمْ نَصْرُنَا).(۲)

پس در برابر تکذیب ها و اذیت ها صبر کردند تا هنگامی که یاری ما به آن ها رسید.

مشکلات دوران غیبت، فقدان نبی و غیبت ولیّ، صبر را می طلبد تا با صبر به نعمت خدا برسیم؛ نصرتی که کسی بر آن غلبه نخواهد کرد.

در جنگ بدر که اولین نبرد مسلمانان با مشرکان بود، مسلمانان از امدادهای الهی و نصرت خدا برخوردار شده به پیروزی رسیدند؛ چرا که آن ها سالیانی را در مکه صبر کردند و آزار واذیت های مشرکان را تحمل نمودند و این نصرت و امداد الهی با صابران است.

(اصْبِرُواْ إِنَّ اللّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ).(۳)

صبر کنید همانا خدا با صابرین است.

هرچند افراد منافق و سست ایمان و بی اعتقاد به نصرت الهی، تصور نمی کردند مسلمانان با جمعیت و سلاح اندک پیروز شوند. در حالی که عامل

۱- آل عمران، ۱۶۰.

۲- انعام، ۳۴.

۳- انفال، ۴۶.

اصلی پیروزی مسلمانان در جنگ ها، نصرت و امداد الهی بود.

(لَقَدْ نَصَرَکُمُ اللّهُ فِی مَوَاطِنَ کَثِیرَه).(۱)

خداوند شما را در جاهای زیادی یاری کرد.

و همین نصرت در مورد قیام حضرت مهدی(عج) هم موجود است. آن کسانی که قدرت دشمن را دیده و در ذهن خویش قدرت تسلیحاتی امام عصر(عج) را در برابر آن ناچیز می پندارند و می گویند چگونه حضرت مهدی(عج) می تواند در مقابل این سلاح های پیشرفته کاری از پیش ببرد، همان کسانی هستند که قدرت خدا و نصرت و امداد او را در نظر نمی گیرند.

نصرتی که قرآن آن را حقی می داند که خداوند بر خود لازم کرده است:(وَکَانَ حَقًّا عَلَیْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِینَ).(۲) یاری مؤمنین بر ما لازم است.

این یک سنت الهی است که خداوند مؤمنین را هرگز رها نکرده و آن ها را تحت حمایت و نصرت خود قرار داده است. البته معنای دفاع و نصرت الهی، همیشه دفاع و نصرت فوری و کوتاه مدت نیست بلکه دفاع درازمدت را نیز شامل می شود. (وَالْعَاقِبَه لِلْمُتَّقِینَ).(۳)عاقبت برای اهل تقوا است.

ممکن است در یک درگیری و جنگ، مؤمنین به ظاهر شکست بخورند، ولی اهداف و تفکر آنان پیروز می شود؛ چنانچه ابن مجلم، حضرت علی علیه السلام را به شهادت رساند، اما آیا خداوند او را حمایت کرد یا علی علیه السلام را؟! نام علی، کتاب علی، عزت علی، مناجات علی، فرزندان علی، شیعه علی و تفکر علی علیه السلام سرانجام به پیروزی رسید.

۱- توبه، ۲۵.

۲- روم، ۴۷.

۳- اعراف، ۱۲۸.

اما آنچه که نصرت الهی را شامل حال ما می کند؛ حرکت و کوشش است. امدادها و نصرت های خدا که در زیارت روز جمعه، تعجیل آن را برای حضرت مهدی علیه السلام خواهانیم بعد از تلاش و حرکت ما، به وجود خواهد آمد: (لَیَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن یَنصُرُهُ).(۱) خداوند کسانی را که یاری او می کنند یاری می کند.

و مهم ترین شرط برای یاری خدا که نصرت را به ارمغان می آورد بندگی اوست؛ همان هدفی که امام زمان(عج) برای آن قیام می کند تا همه، خدا را عبادت کنند و مشرکی در روی زمین گام ننهد.

نصرت الهی به صورت های مختلفی جلوه می کند. با نگاهی گذرا به آیات قرآن می توانیم جلوه های مختلفی از نصرت انبیاء را مشاهده کنیم که این وجوه نصرت در حق امام عصر(عج) به نحو کامل تری به ظهور خواهد رسید.

نصرت و یاری انبیاء و مؤمنان گاهی به ایجاد الفت و گرایش دل ها بوده است. (وَلِیَرْبِطَ عَلَی قُلُوبِکُمْ).(۲) دل هایتان را محکم دارد.

خواب سبکی که خداوند بر مؤمنان مسلط کرد و بارانی را برایشان فرستاد و پلیدی شیطان را از آن ها دورکرد و دل هایشان را محکم و قدم هایشان را استوار ساخت.

گاهی این نصرت با استجابت دعا رخ می نماید.(فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ کَیْدَهُنَّ).(۳) پروردگارش دعای او را اجابت کرد و مکر آنان را از او گرداند.

امداد الهی و نصرتی که یوسف پیامبر علیه السلام را از خطرات حفظ کرد و او را در

۱- حج، ۴۰.

۲- انفال، ۱۱.

۳- یوسف، ۳۴.

نهایت به پیروزی رساند.

گاهی این نصرت با معجزه و استدلال بوده است. (أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ).(۱) ما رسولان خود را با دلایل روشن فرستادیم.

معجزاتی که موسی علیه السلام را بر ساحران و فرعون پیروز کرد چیزی جز امداد و نصرت خدا نبود، قرآنی که عرب فصیح و بلیغ، از آوردن یک خط آن عاجز بود چیزی جز نصرت و امداد الهی برای رسول خاتم نبود و... .

گاهی این نصرت با اعطای حکومت است: (آتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا).(۲) ما به آل ابراهیم ملک عظیم دادیم.

گاهی با غلبه در جنگ بوده است: (لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَه).(۳) خداوند شما را در جاهای بسیاری یاری کرد.

این نصرت و امداد در مورد حضرت مهدی(عج) نیز وجود دارد که گاهی با سکینه و آرامش قلب است:

(فَأَنزَلَ اللّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا).(۴)

سپس خداوند سکینه و آرامش خود را بر پیامبرش فرستاد و او را با لشکرهایی که نمی دیدید تقویت کرد.

گاهی با ایجاد رعب در دل دشمن است:(وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ).(۵) در دل هایشان ترس و وحشت افکند.

۱- حدید، ۲۵.

۲- نساء، ۵۴.

۳- توبه، ۲۵.

۴- توبه، ۴۰.

۵- حشر، ۲.

به گونه ای که به دست خودشان، خود را نابود کردند و توانایی هیچ مقابله ای را در برابر مؤمنان نداشتند.

درباره حضرت مهدی علیه السلام هم در روایت آمده است که یکی از لشکریان حضرت در قیام جهانی «رعب» است.

و جلوه های دیگر نصرت که همگی به یاری امام عصر(عج) خواهند آمد.

السلام علیک یا مولای انا مولاک

سلام بر شما ای مولای من، من غلام شما هستم و ولایت شما را پذیرفته ام.

این فراز آغاز پیوند شیعه با امام عصر(عج) است.

هشت پیوند با امام

۱. پیوند اول: مولای من

ولایت پذیری در شیعه نقش مهمی را ایفاء می کند.

امام زمان(عج) از طرف خداوند به عنوان ولیّ انتخاب شده است حالا ما باید بخواهیم که حضرت، ولایت ما را بپذیرند و رابطه ولایی ما با ایشان برقرار شود.

کسانی که ولایت الله را می پذیرند خدا ولیّ آن ها می شود:

(اللّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُواْ.)(۱)

یعنی هرکس که ولیّ خدا شد، خدا هم ولیّ او می شود؛ در واقع این رابطه طرفینی است.

در مورد امام عصر(عج) نیز این گونه است. هرکس ولایت حضرت را در قول و عمل پذیرفت، امام زمان(عج) هم ولیّ او می شود آن وقت آن شخص می تواند بگوید یا مولای اَنا مولاک.

البته در پذیرش این ولایت، شیعیان یک سان نیستند؛ بعضی مانند سلمان و

۱- بقره، ۲۵۷.

ابوذر در ولایت اهل بیت ذوب می شوند و بعضی دیگر هم به مراتبی از آن دست پیدا می کنند. این ولایت تشکیکی است و مانند نور مراتب مختلفی دارد.

۲. پیوند دوم: معرفت

السلام علیک یا مولای انا مولاک عارف بأُولیک و أخریک.

سلام بر شما ای مولای من، من غلام شما هستم. اولین و آخرین امام از شما را می شناسم.

عقیده من در امامت این است که دوازده امام از طرف خداوند به عنوان جانشینان رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم انتخاب شده اند. رهبرانی که به حق در این جایگاه هستند و راه عزت و سربلندی مسلمانان تبعیت از این بزرگواران است.

اگر مردم رهبر حق داشته باشند ذلیل نمی شوند. رهبری حق باعث عزت است. ما طبق احادیث فراوانی که از نبی مکرم اسلام رسیده است دوازده امام را جانشین بر حق پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می دانیم.

در روایت آمده است که پیامبر اسلام فرمود:

«لا یزال هذا الدین عزیزاً منیعاً الی اثنی عشر خلیفه؛(۱)

این دین دائماً عزیز است تا زمانی که دوازده خلیفه داشته باشد.»

در ادامه حدیث آمده، که همه آن ها از قریش هستند.

این روایت در سنن ابی داود از کتب معتبر اهل سنت نیز آمده است. اهل سنت هم قبول کردند ولی در مصداق دچار مشکل شده و به هر دری زدند نتوانستند دوازده مصداق برای این حدیث شمارش کنند و هر کاری کردند دوازده نفر را نتوانستند درست کنند، اما شیعه دوازده امامش معیّن و مشخص است.

در این زیارت ما اعتقاد خویش به اولین امام، حضرت علی علیه السلام و آخرین

۱- خصال صدوق، ج۲، ص۴۷۲.

امام، حضرت مهدی(عج) را مطرح می کنیم.

اعتقاد به اولین، بـدون اعتقاد به آخرین، ارزشـی ندارد، چهار امامی و هفت امامی و بقیه فرقه ها راه را اشـتباه رفته اند؛ همه آن ها در روایت دوازده خلیفه دچار مشکل شده، برای خود توجیهاتی را دست و پا نموده اند.

برای دوری از انحرافات، چاره ای جز معرفت امام نیست.

اگر واقعاً امام را با صـفات و اخلاق و خصوصـیات بشناسـیم هرگز به سمت چهار امامی و هفت امامی و دیگر فرقه ها نخواهیم رفت.

شایـد یکی از علل این همه تاکیـد به شـناخت امام، همین باشد که در صورت شـناخت واقعی؛ مصونیت از انحراف حاصل می شود.

امام علی علیه السلام می فرماید:

«یاکمیـل مـا من حرکه الاـونت محتاج فیها الی معرفه؛(۱) ای کمیـل هیـچ حرکـتی نیست مگر اینکه تـو در آن محتـاج معرفت هستی.»

و چه حرکتی مهمتر از مسیر زندگی که بدون معرفت امام به جاهلیت و مرگ ختم می شود.

از امام باقر علیه السلام نقل شده است که فرمودند:

بنده خدا مؤمن نخواهد بود مگر این که خدا و رسول و همه امامان علیهم السـلام را بشـناسد و نیز امام زمانش را بشـناسد و در تمام امور خود به او مراجعه کند و تسلیم امر وی باشد. سپس فرمود: چگونه می شود که آخرین امام را بشناسد در صورتی که اولین امام را نشناخته است.(۲)

۱- تحف العقول، ص ۱۷۱.

۲- اصول کافی، ج ۱، ص ۱۸۰.

اگر اولین امام را درست شناخته باشد چاره ای جز شناخت و قبول آخرین امام ندارد.

در اهمیت شناخت امام، همین بس که در صورت عدم شناخت، عبادت شخص مورد قبول درگاه احدیث واقع نمی شود.

اگر شخصی شب ها به عبادت برخیزد و روزها را روزه بگیرد و تمام مالش را صدقه بدهد و همه سال های عمرش، حج خانه خدا را انجام دهد، اما ولایت ولیّ خدا را نشناسد، حقّ ثواب نزد خداوند برای او نیست و او از اهل ایمان نمی باشد.(۱)

در کمال الدین آمده است که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«هرکس منکر قائم از فرزندانم شود مرا منکر شده است.(۲) »

نتیجه اینکه تنها اعتقاد به دوازده امام کافی نیست، بلکه «عارف باولَئِکَ و اخریک» لازم است.

۳. پیوند سوم: باب الله بودن امام

اتقربُ الی الله تعالی بک و بآل بیتک.

به واسطه شما و پدرانتان، تقرب به خدا پیدا می کنم.

هدف، رسیدن به خداست. قرب به او که همه کمالات را بالذات دارد، اما مگر خدا از ما دور است که باید به او نزدیک شویم؟

خدا از ما دور نیست، بلکه از رگ گردن به ما نزدیک تر است. ما از خدا دوریم آن هم نه بُعد مکانی که از صفات و افعال خدا دوریم. قرب به خدا یعنی

۱- اصول کافی، ج۲، ص۱۹.

۲- اصول کافی، ج۲، ص۴۱۲.

نزدیک شدن به صفات او و متخلق شدن به اخلاق و آداب الهی. (تخلقوا باخلاق الله)

اگر خدا مهربان است ما نیز باید در کسب مهر و محبت کوشا باشیم تا به محضر او قرب پیدا کنیم. اینکه اعمال عبادی قربةً الی الله انجام می شود به این معناست که هر عملی باید توانایی این را داشته باشد که ما را به مقام قرب ربوبی نزدیک تر سازد.

این نزدیکی به مقام قرب ربوبی، حاصل نمی شود مگر از طریق کسانی که در عنایت قرب او هستند و این راه را تا نهایت طی نموده اند. آن بزرگواران می توانند وسیله قرب ما باشند.

وابتغوا الیه الوسیله!

کسانی که خود مَثَل خدا شده اند شایستگی این وساطت را دارند که نردبان قرب بندگان خدا باشند که هیچ بنده ای بدون وساطت آن بزرگواران به محضر ربوبی راهی نخواهد داشت.

انجام اعمال عبادی بدون قبول داشتن حجت خدا، قربی ایجاد نمی کند.

کُلّ من دان الله بعباده یجهد فیها نفسه و لا امام له من الله فسِعیُه غیر مقبول و هو ضالٌ متحیر... ؛(۱)هرکس دینداری خدا کند با عبادتی که خود را در آن به زحمت افکند ولی پیشوایی از جانب خدا برای خود نگرفته باشد، کوشش او پذیرفته نیست و او گمراه و سرگردان است.

اینکه امام وسیله قرب خدا قرار گرفته است شاید بدین جهت باشد که امام آینه تمام نمای صفات خداست و شناخت امام با صفات و افعالش راه را برای

۱- کافی، ج۱، ص۲۰۴.

شناخت خـدا هموار می سازد و در صـراط قرار می دهد. امام صـراط و راه به سوی خدا است. کلمه ی «صـراط» بیش از چهل مرتبه در قرآن آمده است. انتخاب راه و خط فکری صـحیح، نشانه ی شخصیت انسان است، چرا که راه های غیر الهی متعدّدی در برابر انسان قرار دارد که او باید یکی را انتخاب کند.

راه خدا تنها راه سعادت است، اما قرار گرفتن در این راه، جز با مدد کسانی که راهنمای این راه شده اند امکان پذیر نیست.

در زیـارت روز جمعه، قبل از این که از خداونـد حاجت بخواهیم، امام را واسـطه قرار می دهیم. او که باب الله است و تنها در، به سمت خداست. «أین باب الله الذی منه یوتی؛(۱) کجاست در خدا که از آن وارد می شوند. »

اما اینکه بعضی ها واسطه قرار دادن اهل بیت علیهم السلام را شرک می پندارند باید به دور از تعصب به آیات قرآن و روایات نبوی، نگاهی دوباره داشته باشند.

(وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُواْ أَنفُسَهُمْ جَآؤُوكَ فَاسْتَغْفَرُواْ اللّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُواْ اللّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا).(۲)

و اگر این مخالفان هنگامی که به خود ستم می کردند به نزد تو می آمدند و از خدا طلب آمرزش می کردند و پیامبر هم برای آن ها استغفار می کرد خدا را توبه پذیر و مهربان می یافتند.

در این آیه خداونـد امر می کنـد که نزد رسول الله بروند و از او بخواهنـد که برایشـان اسـتغفار نمایـد همـان گونه که برادران یوسف علیه السلام با واسطه حضرت

۱- مفاتیح الجنان، دعای ندبه.

۲- نساء، ۶۴.

یعقوب علیه السلام از خداوند طلب آمرزش نمودند: (قَالُواْ یَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا).(۱) گفتند: ای پدر برای ما طلب آمرزش کن.

و حضرت یعقوب علیه السلام که معصوم است نه تنها این کار را شرک ندانست، بلکه از آن استقبال نیز کرد و فرمود:

(سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَکُمْ رَبِّیَ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِیمُ).(۲)

گفت: به زودی برای شما از پروردگارم آمرزش می طلبم که او آمرزنده و مهربان است.

در روایات اهل سنت نیز نمونه هایی از این تفکر قرآنی دیده می شود.

طبرانی و حاکم نیشابوری از عمر بن خطاب روایت کرده اند:

«یارب اسئلک بحق محمّد لمّا غفرتَ لی؛(۳)

خدایا به حق محمد صلی الله علیه و آله و سلم از تو تقاضای بخشش دارم. »

بخاری و دیگران روایت کرده اند که عمر بن خطاب نه تنها می گوید به پیامبر متوسل می شدیم، بلکه برای آمدن باران به عباس بن عبدالمطلب عموی پیامبر هم متوسل شده ایم.(۴)

۴. پیوند چهارم: انتظار

و انتظرُ ظهورَک و ظهور الحق علی یدیک.

و من منتظر ظهور شما و ظهور حق به دست شما می باشم.

برای برقراری رابطه شیعه با امام زمانش، چاره ای جز انتظار آن یار سفر کرده

۱- یوسف، ۹۷.

۲- یوسف، ۹۸.

۳- مستدرک الحاکم، ج۲، ص۶۱۵.

۴- صحیح بخاری، ج۲، ص۱۶.

نیست؛ انتظاری که پیوند منتظِر را با منتظَر محکم کرده او را در زمره بهترین افراد قرار می دهد.

«افضل اعمال امتی انتظار الفرج؛(۱)

بافضیلت ترین اعمال امت من، انتظار فرج است.»

حضرت عبدالعظیم حسنی می گوید: بر سرورم حضرت جواد علیه السلام وارد شدم؛ تصمیم داشتم از او بپرسیم که آیا «قائم» شما همان مهدی است یا غیر او.

پیش از آن که سخن بگویم فرمود:

ای اباالقاسم! قائم ما همان مهدی است که باید در زمان غیبتش منتظر او بود.(۲)

اما انتظار حقیقی که در زیارت روز جمعه، شخص مؤمن خود را در زمره منتظران ظهور شماره می کند، انتظاری است همراه حرکت در مسیر منتظَر و آمادگی لازم برای دفاع از آرمان های او. «لَیُعِدنَّ احدُکم لخروج القائم و لو سهماً؛(۳) باید هر کدام از شما برای خروج حضرت قائم(عج) آماده شود ولو با یک تیر.»

این کمترین اندوخته منتظر است، که باید تلاش کند در جبهه های مختلف، مخصوصاً جبهه فرهنگی یک تیر را آماده داشته باشد تا در زمان ظهور، شرمنده و سرافکنده نگردد.

بر این اساس، منتظران که در روایات در خیمه حضرت مهدی(عج) جای دارند، در حال حرکت و تلاش هستند در روایات هم انتظار عمل دانسته شده نه حالت.

۱- کمال الدین و تمام النعمه، ج۱، ص۳۵۷.
۲- کمال الدین و تمام النعمه، ج۱، ص۴۹.
۳- غیبت نعمانی، ص۳۲۰.

آن هم محبوب ترین عمل: «اَحبُّ الاعمال الی الله عزوجل انتظار الفرج؛(۱) محبوب ترین اعمال به سوی خدای عزوجل، انتظار فرج است.»

انسانی که منتظر مسافر است نمی نشیند، بلکه همه مقدمات را برای آمدن مسافر فراهم می سازد؛ به همین دلیل ثواب انتظار را معادل غلطیدن در خون - که کار شهید است - دانسته اند.

نکته دیگر سنخیت بین منتظِر و منتظَر است. آیا می شود من در خانه ظلم کنم؛ اما منتظر آمدن آقایی باشم که با آمدنش بساط ظالمان برچیده می شود؟!

آیا می شود من حق زیردستانم را پایمال کنم؛ اما در انتظار کسی باشم که با آمدنش همه اقشار به حقشان می رسند... .

باید در عقیده و عمل از حضرت مهدی(عج) الگو گرفت تا در مسیر سنخیت با ایشان وارد شد. وگرنه مدعی منتظِر بودن، فایده ای ندارد.

اگر پول آمد برای بلال، من خرج منار کردم معلوم می شود من مدعی هستم.

اگر در بوسیدن دو فرزندم عدالت را رعایت نکردم منتظر نیستم.

اگر در پادگان سرباز را نوکر خودم دانستم نه خدمتگزار نظام، معلوم می شود من منتظر نیستم و... و اگر در این ادعاها بمانیم و به حقیقت انتظار نرسیم اعمال دیگرمان هم تحت الشعاع قرار گرفته و مورد قبول درگاه احدیت قرار نمی گیرد.

امام صادق علیه السلام به یاران خود فرمود: آیا شما را از چیزی آگاه نکنم که خداوند بدون آن هیچ عملی را از بندگان نمی پذیرد.

گفتند: بفرمائید.

حضرت فرمود: گواهی به یگانگی خدا و نبوّت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و ولایت ما.... و

۱- بحارالانوار، ج ۱۰، ص ۹۴.

انتظار حضرت قائم(عج).(۱)

و همچنین اگر از زمره مدعیان انتظار بیرون نیائیم و به حقیقت انتظار نرسیم در گروه متحیران درآمده، در وادی زندگی سرگردان خواهیم ماند و در نهایت جهالت و ضلالت نصیبمان خواهد شد.

آیت الله جوادی آملی فرمودند:

انسان های عصر غیبت وجود مبارک ولیّ عصر(عج) یا در زمره منتظران آن حضرت اند؛ یا نیستند و آنان که در گروه منتظران نیستند ناگزیر در زمره متحیران وادی ضلالت و جاهلیت اند.(۲)

نکته دیگر اینکه مهم ترین شرط یاری حضرت مهدی(عج) انتظار آن بزرگوارست.

امام صادق علیه السلام فرمود:

من سَرّه ان یکون من اصحاب القائم(عج) فلینتظر و لیعمل بالورع و محاسن الاخلاق و هو منتظر؛(۳) هرکس خوشحال می شود که از یاران حضرت قائم(عج) باشد پس باید منتظر باشد و در حال انتظار عمل کند به تقوا و نیکویی های اخلاق.

مراد این است که همه اعمالش باید در حالت انتظار شکل بگیرد تا مهیای یاری حضرت مهدی(عج) شود.

۵. پیوند پنجم: درخواست درود

و اسئل الله ان یصلی علی محمد و آل محمد و اَن یجعلنی من المنتظرین لک و التابعین و الناصرین لک علی اعدائک و المستشهدین بین یدیک فی

۱- غیبت نعمانی، باب۱۱، حدیث۱۶.

۲- امام مهدی، موجود موعود، ص۱۶۸.

۳- غیبت نعمانی، ص۲۰۰.

جمله اولیائک.

یکی از بهترین راهکارهای پیوند با حضرت مهدی(عج)، درود فرستادن بر او و خاندان پاکش است.

صلوات، راه را برای ارتباط روحی و معنوی با حضرت، و درخواست از خدای متعال هموار می سازد.

صلوات دعای مستجابی است که مستحب است قبل از دعا و برای اجابت آن، فرستاده شود.

بعد از برقراری این پیوند، حاجاتی را در راستای هموار کردن مسیر ظهور، از خداوند متعال درخواست می کنیم.

و اَن یجعلنی من المنتظرین لک؛

و اینکه قرار دهد مرا از منتظرین شما.

۶. پیوند ششم: تبعیت از امام

تبعیت یعنی پیروی کردن، پای جای پاگذاشتن.

کسی که تابع امام است در اعتقاد، گفتار و رفتار تلاش می کند تا جا پای امام بگذارد.

درباره حضرت یوسف علیه السلام آمده است که فرمود: (وَاتَّبَعْتُ مِلَّه آبَآئِی).(۱)

یا در جریان حضرت موسی علیه السلام و حضرت خضر علیه السلام آمده است که موسی علیه السلام گفت:

(هَلْ أَتَّبِعُکَ عَلَیٰ أَن تُعَلِّمَنِ...).(۲)

۱- یوسف، ۳۸.

۲- کهف، ۲۷.

آیا تبعیت و پیروی کنم از شما بر اینکه بیاموزانی.... .

به این معنا که دنباله رو شما باشم تا به هدفی که دارم برسم.

در تبعیت از انسان کامل، رشد و پیشرفت حاصل می شود. اگر کسی به واقع بتواند زندگی خویش را بر مدار تبعیت و پیروی از امام عصر(عج) به عنوان الگوی برتر قراردهد بدون شک به بالاترین سعادت خواهد رسید.

اما تبعیت، بدون شناخت سیره و روش آن بزرگوار حاصل نمی شود؛ کسی که در مقام تبعیت به دنبال برقراری پیوند با ولیّ خدا است چاره ای جز شناخت متبوع ندارد.

تابع در اکثر موارد از متبوع خود پیروی می کند وگرنه تبعیت شکل نمی گیرد. اما اینکه ما بتوانیم در همه ارکان زندگی از وجود نازنین حضرت، تبعیت کنیم امکان پذیر نیست؛ مهم آن است که ما در این مسیر قرار گرفته و حرکت نمائیم.

۷. پیوند هفتم: یاری امام

انتظار واقعی، منتظر را به سوی تبعیت، و تبعیت او را به جاده یاری سوق می دهد.

ناصر امام به بالاترین مقامات دست پیدا کرده است. و رحمت الهی به واسطه وقف اعضاء و جوارح در راه خدا و برای برقراری حکومت عدل الهی او را فرا گرفته است: «ناصرنا و محبنا ینتظر الرحمه؛(۱)یاری کننده و محب ما در انتظار رحمت است. »

یاری امام عصر(عج) به پایه ای از ارزش رسیده است که پدران بزگوار آن حضرت هم در آرزوی خدمت به آستان مهدوی تمنای شوق داشتند.

۱- نهج البلاغه، خطبه۱۰۹.

امام صادق علیه السلام فرمود:

لو ادرکتُه لخدمته ایام حیاتی؛[(۱)] اگر مهدی(عج) را درک می کردم تمام عمر به خدمت او مشغول می شدم.

چرا که خدمت به مهدی(عج)، خدمت به تمام اهداف انبیاء از آدم تا خاتم است؛ خدمت به ترویج بندگی و عبودیت تام خداوند متعال که در حدیث قدسی آمده است:

محبوب ترین افراد بعد از پیامبر و اهل بیتش علیهم السلام، کسانی هستند که آن ها را در مورد حقشان یاری کنند.

داخل شدن در مقام نصرت امام عصر(عج) و برقراری این پیوند با حضرت مهدی(عج)، زمینه را برای آماده شدن یاران ظهور فراهم می سازد. شاید به همین دلیل است که در اکثر ادعیه و زیارات مهدوی به دوام، یادی از یاری امام عصر(عج) شده است.

برای نمونه:

در زیارت آل یس: واجعلنی اللهم من انصاره و اعوانه.

در دعای عهد: اللهم اجعلنی من انصاره و اعوانه و الذابین عنه و المسارعین الیه فی قضاء حوائجه... .

در زیارت رضویه: و اجعلنا ممن تنتصِرُ به لدینک و تعزُ به نصر ولیک.

خدایا ما را از کسانی که برای احیای دین خود از او یاری خواهی و موفق به اعزاز ولی و حجّتت گردانی مقرر فرما.

در دعای استغاثه به حضرت صاحب الامر آمده است:

۱- کمال الدین و تمام النعمه، باب۱۳، حدیث۴۶.

و کثّر انصارك و اعوانک

لازم به ذکر است که مقام نصرت از مقام عون بالاتر است. عون در جایی است که کسی طلب یاری کرده و ما او را یاری می کنیم، اما نصرت قبل از درخواست می باشد.

نکته دیگر اینکه یاری کننده امام، تحت توجه خاص حضرت قرار گرفته، از حمایت های بی دریغ ایشان بهره مند می شود:

هشام در مجلسی وارد شد، امام صادق علیه السلام او را مورد تفقد و احترام قرار دادند به طوری که تعجب همگان برانگیخته شده بود.

امام صادق علیه السلام برای اینکه علت این همه عزت و احترام را روشن فرماید به هشام اشاره کرده و فرمود:

«هذا ناصرنا بقلبه و لسانه و یده؛(۱) این هشام یاری کننده ماست با قلب و زبان و اعضایش.»

هرچند مقام یاری امام، به خاطر ارزش بالایی که دارد از مشکلات و سختی ها هم بی بهره نیست.

عبدالحمید واسطی از یاران امام باقر علیه السلام نزد ایشان رفت و گفت: ما در انتظار امر فرج همه زندگی خود را وقف کرده ایم که با مشکلاتی روبرو شده ایم.

امام فرمود: ... خداوند راه رهایی از مشکلات را برای بنده ای که خود را وقف ما کرده، قرار می دهد. خدا رحمت کند بنده ای را که امر ولایت ما را زنده دارد.(۲)

ناگفته پیداست که خدمت به حضرت ولیعصر(عج) توفیقی است از جانب

۱- بحارالانوار، ج ۱۰، ص۲۹۵.

۲- بحارالانوار، ج ۵۲، ص۱۲۶.

خداوند که زمینه ی پیدایش این توفیق، پاکی درون و تقوا است. در سفارشات اولیای دین نیز به این نکته اشاره شده است که ما را باتقوا و تلاش یاری کنید:

«اعینونی بورعٍ و اجتهادٍ.(۱) ما را با ورع و پاکی و اجتهاد یاری کنید. »

چرا که هدف از ظهور حضرت مهدی(عج) فراگیری عبودیت خداوند متعال در جهان است؛ اگر فاصله ی من از این عبودیت زیاد باشد هرگز توفیق زمینه سازی این هدف بزرگ نصیبم نخواهد شد.

۸. پیوند هشتم : شهادت

اگر کسی توانست لحظات خویش را وقف یاری امام عصر(عج) نماید و در راه تبعیت و یاری ایشان از هیچ تلاشی فروگذار نکرد لیاقت پیدا می کند که عزیزترین موجودی خویش که جانش باشد را در راه حضرت، فدا کرده به مقام شهادت برسد.

شیعه منتظر، آرزویی ندارد جز اینکه تمام هستی خویش را به پای امامش ریخته و خود را فدای او نماید و با قطره های خون او، درخت اسلام بارور شده بر تمام جهان سایه ها بگستراند.

و چه لذتی بالاتر از این که در مقابل امام، تمام هستی خویش را فدا نمائیم. المستشهدین بین یدیه.(۲)

در کربلا نیز یاران باوفای اباعبدالله علیه السلام عاشقانه تمام هستی خویش را با افتخار فدای امام و مولایشان کردند و خون خویش را ارزش داده، اثرش را با این وقف، ماندگار کردند و به بالاترین نیکی رسیدند.

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم:

۱- بحارالانوار، ج۳۳، ص۴۷۴.

۲- دعای عهد.

فوق کـلِ ذی برٍ برٌ حتی یُقْتَـلَ فی سبیـل الله فـاذا قُتِل فی سبیـل الله فلیس فوقَه برٌّ؛(۱) بالاـی هر کـار خوبی، کار خوب دیگری هست تا اینکه شخص در راه خدا کشته می شود که در این صورت بالاتر از آن کار خوبی نیست.

محبوب ترین چیزها نزد خدا، فدای امام شدن و جان دادن در راه امام می باشد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

مـا مـن قطره احبُّ الی الله عزوجـل من قطره دمٍ فی سبیـل الله؛(۲) هیـچ چیز نزد خـدا محبـوب تر از قطره خونی که در راه خـدا ریخته شود نیست.

و او که از هستی خویش گذشـته است لیاقت پیدا می کند به خاطر این مقام از اهل و عیال و بسـتگانش شفاعت نماید و آن ها را با خود به بهشت برین برساند. چرا که ثوابی که به شهید داده می شود غیرقابل تصور است.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در ثواب مبارزین فرمود:

وقتی مجاهد فی سبیل الله بر اثر تیر بر زمین می افتد، هنوز پیکر پاکش نقش بر زمین نشده است که خداوند متعال فرشـته ای را به اسـتقبال روحش می فرستد و او را به بهشت و نعمت ها و کرامت هایی که برایش مهیا شده است بشارت می دهد؛ وقتی که پیکر پاکش نقش بر زمین شـد فرشـته الهی به او می گویـد: آفرین بر تو ای روح پاک که از بـدن پاک خارج شـدی، برای تو مقام و منزلتی است که هرگز چشمی آن را ندیده و گوشی آن را نشنیده

۱- کافی، ج۵، ص۵۳.

۲- کافی، ج۵، ص۵۳.

و به قلب کسی خطور نکرده است.(۱)

پس باید در راه یاری و نصرت امام عصر(عج) سر از پا نشناخت، شب و روز در تلاش بود و در آرزوی شهادت و رسیدن به مقام تفدیه حرکت نمود که اگر آرزوی شهادت در رکاب حضرت مهدی(عج) واقعی باشد به همان مقام و ثواب نایل شده ایم.

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم:

من سأل الله الشهاده بصدقٍ بلّغه الله منازلَ الشهدا و اِن مات علی فراشه؛(۲)هرکس از خداوند شهادت را صادقانه درخواست نماید خداوند او را به منازل شهدا می رساند، اگرچه او در بسترش از دنیا برود.

یا مولای یا صاحب الزمان صلوات الله علیك و علی آل بیتك.

ای مولای من ای صاحب الزمان! درود خدا بر شما و بر خاندان شما باد.

خطاب را به محضر امام عصر(عج) نموده، ایشان را که مولا و صاحب الزمان است صدا می زنیم؛ او صاحب عصر و زمان است و زمان برای حرکت و گذراندنش، وامدار آن عزیز سفر کرده است.

یکی از القاب حضرت مهدی، صاحب الزمان است. در زیارت آن بزرگوار بعد از نماز صبح آمده است:

اللهم بلِّغ مولای صاحب الزمان.

در احادیث فراوانی نیز اهل بیت علیهم السلام از امام عصر(عج) به عنوان صاحب الزمان نام برده اند.

۱- سفینه البحار، ج۴ (۸جلدی)، ماده شهد.

۲- سفینه البحار، ج۴ (۸جلدی)، ماده شهد.

بعد از این خطاب به روز جمعه و نسبت آن روز با حضرت مهدی(عج) می رسیم.

هذا یومُ الجمعه و هو یومُک المتوقع فیه ظهورُک و الفرج فیه للمؤمنین علی یدیک و قتل الکافرین بسیفک.

این روز جمعه است که روز شماست که ظهور شما در آن روز مورد توقع و انتظار است و گشایش برای مؤمنین در این روز به دست شماست و کشته شدن کافران نیز به شمشیر شما محقق خواهد شد.

در این فراز اوصاف روز جمعه مطرح شده است.

یکی اینکه این روز متعلق به حضرت مهدی(عج) است.

دوم اینکه تمام خیر در این روز به دست ایشان است و تمام شر به دست با کفایت امام عصر(عج) ریشه کن می شود.

جمعه متعلق به امام عصر(عج) است، همان طور که روزهای دیگر هفته متعلق به امامان دیگر است. حضرت مهدی(عج) در روز جمعه متولد شده و در روز جمعه ظهور می کند.

ما همیشه در انتظار ظهور آن منجی عدالت گستر هستیم، اما جمعه روز اجرایی شدن این ظهور است که به واسطه ظهور، مؤمنین که در زمان غیبت دچار سختی ها و اذیت ها بودند نجات پیدا می کنند و فرج و گشایش در کارشان ایجاد می شود.

اگر نیم نگاهی به مؤمنین کشورهای دیگر بیاندازیم خواهیم دید که در محاصره ای عجیب، محروم از حقوق اولیه شهروندی در تنگناهای نگاه ملحدان، چگونه در حفظ دین خود به زحمت افتاده اند. اما با ظهور، گشایش عمومی برای همه و مخصوصاً برای مؤمنان ایجاد خواهد شد و کافرین آن ها که بر

کفرشان عناد دارند و حاضر نیستند با دیدن رهبری الهی به خدای او ایمان بیاورند به شمشیر قهر او دچار شده از بین می روند، اما انسان های گناه کار یا آن ها که دینی غیر از شیعه دارند با پذیرش دین واقعی مورد حمایت حضرت بقیه الله(عج) قرار می گیرند و در سایه لطف آن بزرگوار به زندگی خویش ادامه خواهند داد.

قتل و خونریزی قبل از ظهور توسط دشمنان خدا شکل می گیرد، اما در اوایل ظهور، اینگونه نیست که امام مهر و محبت، دستور قتل عام همه دشمنان و غیرشیعیان را ، بلکه ایشان با روشی که از جدشان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم دارند با مهربانی با مخالفان برخورد می کنند وفقط کسانی که مخالف برپایی عدل در جهان هستند و برای اهدافشان به سمت حضرت مهدی(عج) لشکرکشی می نمایند مورد شمشیر حضرت قرار می گیرند.

اسلحه حضرت

آیا در قیام امام عصر(عج) سلاح ایشان شمشیر است یا اینکه از سلاح های پیشرفته استفاده می کنند؟

شایـد مراد از کلمه «سـیف» که در روایات به عنوان سـلاح حضـرت مهـدی(عج) آمده است، بحث قدرت و قدرتمندی ایشان باشد.

اما آنچه مسلم است این که امام زمان(عج) با سلاح های کشتار جمعی به جنگ دشمنان خود نخواهد رفت.

و از آنجا که سـپاه حضـرت شامل فرشتگان، مؤمنان و رعب در دل دشمن می باشد اینکه سلاح های جدید و بسیار پیشرفته ای داشته باشند، بعید به نظر نمی رسد.

گفته اند امام زمان(عج) با شمشیر ظهور می کنند؛اما آیا در مقابل این همه سلاح های پیشرفته شمشیرکاری می تواند بکند؟!

یخرجُ بالسیف.(۱)

امام زمان(عج) در برابر این همه سلاح چه می خواهند بکنند؟! در مورد شمشیر

۱- کمال الدین و تمام النعمه، ج۲، ص۵۳۲.

معنایش این نیست که حضرت می خواهد با شمشیر با کفار بجنگد. در مقابل تمام پادگان ها که مملو از سلاح است یک دژبان با سرنیزه ایستاده است. معنایش این نیست که با سرنیزه می خواهند بجنگند، بلکه این علامت قدرت دفاعی است.

معنای دیگری که می توانیم بگوییم این است که ما روایت داریم امام زمان(عج)، زمانی ظهور می کنند که جنگ جهانی توسعه می یابد. یک سوم مردم کشته می شوند. حدیث دیگری هم داریم که: زمانی که حضرت مهدی(عج) ظهور می کنند افرادی با همان اسلحه ها می آیند ایمان می آورند و اسلحه هایشان را در اختیار امام زمان(عج) می گذارند. البته در بعضی روایات نیز اشاره شده است که شمشیر حضرت، شمشیر عادی نیست،بلکه مثل عصای موسی(عج) که تمام دودمان فرعونیان را برباد داد، شمشیر حضرت مهدی(عج) هم می تواند تمام فساد را ریشه کن نماید.

در روز ظهور هر کس به حضرت ایمان بیاورد وسعت و گشایش نصیبش خواهد شد، اما کسانی که از در انکار درمی آیند و دنبال فساد در زمین هستند و رهبری صالحان را نمی پذیرند باید از تیغ شمشیر بگذرند.

در روز ظهور افراد دو دسته می شوند یا مؤمن به امام عصر(عج) یا کافر به ایشان. که البته از روایات و جنگ کوتاهی که در اوایل ظهور می شود به دست می آید که کافران به حضرت مهدی(عج)، تعداد اندکی خواهند بود.

و حضرت بقیت الله – روحی فداه – با کسانی وارد ستیز و جنگ می شوند که با دیدن خورشید نورش را انکار می کنند. امامی که در نهایت مهربانی است و برای گسترش رحمت الهی، ظهور کرده است هرگز گناه کاران را از تیغ شمشیر نمی گذراند، بلکه دین اسلام را بدور از زواید و خرافات، عرضه می دارد و مردم را به آن دعوت نموده و راه خیر و صلاح را برای بشریت باز می کند.

مهمان حضرت در روز جمعه

و انا یا مولای فیه ضَیُفک و جارُك و انت یا مولای کریمٌ من اولاد الکرام و مأمور بالضیافه و الاجاره فأضفنی و اَجرنی صلواتُ الله علیك و علی اهل بیتک الطاهرین.

و من ای مولایم در این روز، مهمان شما و در پناه شما هستم و شما ای مولای من، کریمی از فرزندان کریمان هستید و مامور به مهمان نوازی و پناه دادن. پس ما را به مهمانی بپذیر و در جوار خود پناه ده. درود خدا بر شما و اهل بیت شما که از پاکان هستند.

قبل از درخواست مهمانی از حضرت مهدی(عج) ایشان را توصیف می کنیم به اوصافی از جمله مولای من، کریم، از اولاد کَرَم، مأمور به مهمانی و ضیافت.

و این ادب دعاست که قبل از آن، حمد و ثنا را به اوج برسانیم و بدانیم که از چه کسی می خواهیم طلب کنیم و درخواست ما به محضر چه کسی عرضه می شود؟ کسی که مولا ـ و سرپرست ماست و از نظر جود و بخشش در اوج قرار دارد و نه فقط خودش کریم است، بلکه تمام پدرانش با کرامت بوده اند و کَرَم

یکی از صفات همیشگی آنان بوده است. و سجیتکم الکرم.(۱) کار همیشگی شما کرم و بخشندگی بوده است.

و از طرفی شما از طرف خداوند مأمور شده اید به این که مهمان نواز باشید و به بندگان خدا پناه دهید.

مهمانی دادن یک ارزش است و گرامی داشتن مهمان، سیره ی انبیاء الهی بوده است. ضیف ابراهیمَ المُکْرمین.(۲)

سلمان می گوید: به منزل پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم وارد شدم. متکایی را که خود حضرت از آن استفاده می کرد پشت من قرار داد. جالب این که این عمل را نسبت به هر مهمانی انجام می داد. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم برای میهمانان خود زیرانداز پهن می کرد و هنگام غذا خوردن تا زمانی که میهمان مشغول خوردن غذا بود از سفره کنار نمی کشید.(۳)

اهل بیت علیهم السلام نیز بیشترین احترام را نسبت به مهمانشان داشتند.

و ما در این دعا از حضرت صاحب الزمان(عج) درخواست می نمائیم که ما را به میهمانی بپذیر و میزبان ما باش که ما در این روز بر خوان نعمت شما فرود آمده ایم که نه در این روز، بلکه هر ثانیه از سفره ی کرم شما تنعم کرده و تمام هستی خویش را مدیون شما هستیم.

در فراز بعدی درخواست پناهندگی به محضر امام عصر(عج) را داریم که در این صورت ما همسایه ی حضرت شده و از آن کریم، خواهان احسان هستیم.

امام صادق علیه السلام فرمود:

۱- جامعه کبیره.

۲- الذاریات، ۳۴.

۳- سنن النبی، ص۵۳.

«من كفَّ اذاه عن جاره اقاله اللهُ عثرتَه يوم القيامه؛(۱)

هر کس از اذیت همسایه اش خودداری کند خداوند روز قیامت او را می بخشد.»

آنچه امام عصر(عج) را اذیت می کند اعمال ناپسند ماست که به حضرت می رسد و ایشان را دل آزرده می سازد.

و اگر کسی همسایه اش را اذیت کند، خدا بوی بهشت را از او دریغ می دارد.(۲)

ما عاجزانه از حضرت درخواست می داریم که ما را مهمان کن و پناه ده تا در همسایگی پناه شما قرار گیریم. که میزبانی شما با آن جود و کرم، افتخاری است برای ما. و در پایان برای چندمین بار صلوات و درود بر امام زمان(عج) و خاندان پاک و مطهرش می فرستیم.

درود خدا بر شما و بر خاندان پاکتان.

سید بن طاووس بعد از خواندن این زیارت، این شعر را می خواند:

نزيُلك حيثُ مَا اتَجَهَتْ ركابى

وضيُفك حيثَ كنتُ من البلاد

من بر شما نازل می شوم هرکجا که راحله ام روی آورد و میهمان شما هستم در هر شهری که باشم.

۱- امالی صدوق، ص۵۵۲.

۲- من لا یحضره الفقیه، ج۴، ص۱۱.

منابع:

۱. ابن ابی زینب، محمد بن ابراهیم، الغیبه نعمانی، تهران، نشر صدوق، ۱۳۹۷ق .

۲. ابن بابویه، محمد بن علی، الخصال، قم، جامعه مدرسین، ۱۳۶۲ش.

۳. ....، امالی، تهران، کتابچی، ۱۳۷۶ش.

۴. ....، عیون اخبار الرضا علیه السلام ، تهران، نشر جهان، ۱۳۷۸ق.

۵. ....، کمال الدین وتمام النعمه، تهران، اسلامیه، چاپ دوم، ۱۳۹۵ق.

۶. ....، من لا یحضره الفقیه، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ دوم ،۱۴۱۳ق.

۷. ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول، قم، جامعه مدرسین،چاپ دوم ،۱۳۶۳ش.

۸. جوادی آملی، عبدالله، امام مهدی موجود موعود، قم ، نشر اسراء، ۱۳۸۸ش .

۹. حر عاملی، محمد بن حسن، وسایل الشیعه، قم، مؤسسه آل البیت علیهم السلام،

۱۴۰۹ق.

۱۰. ری شهری، محمد، میزان الحکمه، قم، دارالحدیث، ۱۳۷۷ ش.

۱۱. سید رضی، نهج البلاغه، قم، نشر مشرقین، چاپ هشتم، ۱۳۷۹ش.

۱۲. طباطبایی، محمد حسین، سنن النبی، تهران، کتابفروشی اسلامیه، ۱۳۵۴ش.

۱۳. طریحی ، فخرالدین بن محمد، مجمع البحرین، تهران، مرتضوی، چاپ سوم ، ۱۳۷۵ش .

۱۴. طوسی، محمد بن حسن، مصباح المجتهد، بیروت، مؤسسه فقه الشیعه، ۱۴۱۱ق.

۱۵. العروسی الحویزی، عید علی ، نورالثقلین، قم، اسماعیلیان، چاپ چهارم ۱۴۱۵ق.

۱۶. فصلنامه انتظار موعود، ش۳، جمعی از نویسندگان، بنیاد فرهنگی مهدی موعود(عج)، قم.

۱۷. قاضی نعمان مغربی، شرح الاخبار فی فضایل الائمه الاطهار علیهم السلام، قم، جامعه مدرسین، ۱۴۰۹ق .

۱۸. قمی ، علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، ، قم، دارالکتب ، چاپ دوم، ۱۳۶۷ش.

۱۹. قمی، شیخ عباس، سفینه البحار، تهران، دارالاسوه، ۱۴۱۶ ق.

۲۰. کلینی، محمد بن یعقوب، کافی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، چاپ چهارم،۱۴۰۷ق.

۲۱. مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم

ص: ۹۵

۱۴۰۳ق.

۲۲. محمودی، حسن، هیچ کس به من نگفت، قم، بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(عج)،چاپ دوم ، ۱۳۹۰ش.

۲۳. نوری، حسین، مستدرک الوسایل، قم، مؤسسه آل البیت علیهم السلام، ۱۴۰۸ق.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آيا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند يکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقيقات رايانه ای قائميه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آيت الله حاج سيد حسن فقيه امامی (قدس سره الشريف)، با فعاليت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهيختگان حوزه و دانشگاه، فعاليت خود را در زمينه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقيقات رايانه ای قائميه اصفهان در راستای تسهيل و تسريع دسترسی محققين به آثار و ابزار تحقيقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در اين عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جريانات اجتماعی، سياسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مديريت آثار توليد شده و انتشار يافته از سوی تمامی مراکز شيعه» تلاش می نمايد تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصين، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهيختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون توليد و در فضای مجازی به صورت رايگان در اختيار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلين (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام)

۲.تقويت انگيزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقيق تر مسائل دينی

۳.جايگزين کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رايانه ها و ...

۴.سرويس دهی به محققين طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمينه سازی جهت تشويق انتشارات و مؤلفين برای ديجيتالی نمودن آثار خود.

سياست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهيز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹